Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT — פרייז 15 גראָשען — הײַנט 8 זײַטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 188 | Łódź, Czwartek 13 sierpnia 1931 r. | נײַ־גײַסטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דאָנערשטאָג ל׳ מנחם אב תרצ״א | № 188

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאַווער 21, טעל. 224-71

דעפּוטאַט יענדזשעיעוויטש - בילדונגס-מיניסטער

וואַרשאַ, 12. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער מלוכה-פּרעזידענט איז נעכטען צוריקגעקומען פון ספּאַלע קיין וואַרשאַ.

11 פאַרמיטאָג האָט מלוכה-פּרעזידענט אָפּגעהאַלטען אין שלאָס אַ קאָנפערענץ מיט׳ן פּרעמיער פּריסטאָר.

מען זאָל האָבען אַרומגערעדט די פראַגע פון בעזעצען דעם אַמט פון בילדונגס-מיניסטער.

דעם רעסאָרט זאָל איבערנעהמען דער וויצע-פּרעזעס פון „בעבע", דעפּ. יענדזשעיעוויטש.

וואַרשאַ, 12. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דעפּ. יענדזשעיעוויטש איז נאָמינירט געוואָרען אַלס בילדונגס-מיניסטער.

ער האָט שוין אָפּגעגעבען די שבועה.

נייער לייטער פון ג. פּ. או.

ריגע, 12. (ספּ. טעל.) דער שעף פון אַלאוקראַינישען ג. פּ. או. באַליצקי איז נאָמינירט געוואָרען אַלס פאַרטרעטער פון אַלפאַרבאַנדישען לייטער פון ג. פּ. או.

די בעשטימונג קומט מחמת דעם, וואָס דער שעף פון אַלפאַרבאַנדישען ג. פּ. או. איז שוין אַ לענגערע צייט שווער קראַנק.

וואַרשאַווער שטאָט-אַנגע-שטעלטע דראָהען מיט אַ שטרייק

וואַרשאַ, 12. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די שטאָטישע אַנגעשטעלטע דראָהען מיט אַ שטרייק, אויב מ׳וועט זיי ביז׳ן 20. ד. ח. נישט בעצאָהלען דאָס, וואָס זיי קומט, און בכלל בעפרידיגען זייערע פאָדערונגען.

פּויליש-סאָוועטישע אונטערהאַנדלונגען

גענף, 12. (ספּ. טעל.) די סאָוויעטישע רעגירונג האָט אַרויסגעשיקט צו דער פעלקער-ליגע די ציפערען, וואָס זענען נוגע דעם מצב פון די רוסישע בעוואָפענטע כחות. זי האָט זיך אָבער געגענגעשטעלט דער פאַרעפענטליכונג פון די ציפערען אויף דער ענטוואָפנונגס-קאָנפערענץ.

מחמת דעם דאָזיגען פאַר׳בעהאַלט פון די סאָוויעטען, זאָגט זיך פּוילען אָפּ צו איינגיין אויף דער פאַרעפענטליכונג פון פּוילישען בעריכט, כל זמן די סאָוויעטען וועלען, אין דער הינזיכט, נישט האַנדלען, ווי די אַנדערע מלוכות.

לויט די אינפאָרמאַציעס פון „זשורנאַל די גענעוו" פיהרען פּוילען און די סאָוויעטען אונטערהאַנדלונגען וועגען דעם דאָזיגען ענין.

אַן אויפשטאַנד אין קובא

לאָנדאָן, 12 (ספּ. טעל) לויט ידיעות פון ניו-יאָרק איז אין קובא אויסגעבראָכען אַ גרויסער אויפשטאַנד, מיט וועלכען עס פיהרט אָן — לויט פאַרשידענע קלאַנגען — דער געוו. פּרעזידענט מענאָקאַל.

די אויפשטענדיגע זענען גוט בעוואָפענט און אָרגאַניזירט.

דאָס רעגירונגס-מיליטער, וואָס איז געשיקט געוואָרען צו בעקעמפען די אויפשטענדיגע, האָט געליטען גרויסע מפּלות.

קופּאָן № 29

2-טע סעריע

פון גרויסען

פּרעמיען-קאָנקורס

— פון —

„נייעם פאָלקסבלאַט"

כדי זיך צו בעטייליגען אין פּרע-מיען-קאָנקורס איז גענוג צוזאַ-שטעלען בלויז 30 קופּאָנען.

וויכטיגע פּאָליטישע בעשלוסען

וועלען וואַהרשיינליך אָנגענומען ווערען אָנ׳ערך דעם 10 סעפּטעמבער

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין די פּאָליטישע קרייזען קורסירט אַ קלאַנג, אַז די סיים סעסיע וועט צוזאַמענגערופען ווערען סוף איצטיגען חודש.

ווי מען דערוויסט זיך אָבער, איז די פראַגע פון צוזאַמענרופען דעם סיים אין אויגוסט אַבסאָלוט נישט אַקטועל.

די דעציזיע אין דער הינזיכט זאָל אָנגענומען ווערען ערשט דעם 10. סעפּטעמבער.

די הערבסט-סעסיע זאָל זיין געווידמעט דעם אָננעהמען די געזעצען בנוגע די ווייטערדיגע ביודזשעט-אָפּשפּאָרונגען. די גרויס פון די אָפּשפּאָרונגען קאָנען אָבער פעסטגעשטעלט ווערען ערשט דאַן, ווען ס׳וועלען בעקאַנט ווערען די ציפערען פון די פינאַנץ-הכנסות פאַר׳ן חודש אויגוסט.

דערמאָרדעט אַנ׳אָפּערע-דירעקטאָר אין כאַרקאָוו

ריגע, 12. (ספּ. טעל.) אין כאַרקאָוו איז דערמאָרדעט געוואָרען דער דירעקטאָר פון דער סאָוויעטישער מלוכה-אָפּערע, ריבאַק.

ער האָט געשטאַמט פון מזרח-גאַליציען.

זעלבסטמאָרד פון אַ יודישען פאַבריקאַנט אין וואַרשאַ

וואַרשאַ, 12. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער יודישער פאַבריקאַנט חיים בעסער (גראַניטשנאַ 3) איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד.

ער איז געווען אַ פאַבריקאַנט פון שפּאַגאַט.

דעם זעלבסטמאָרד איז ער בעגאַנגען דורך סם׳ען זיך מיט גאַז.

די סיבה — קריטישע געשעפטליכע לאַגע.

מאַרשאַל פּילסודסקי איז צוריק-געקומען קיין וואַרשאַ

וואַרשאַ, 12. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז מאַרשאַל פּילסודסקי געקומען פון דרוזקעניקי קיין וואַרשאַ און איבערגענומען זיין אַמט אין קריגס-מיניסטעריום.

אַראַבער בעמיהען זיך מען זאָל זיי ערלויבען דעמאָנסטראַציעס

ירושלים, 12 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) די אַראַבער האָבען בעקומען אינסטרוקציעס פון שכם זיך צו בעמיהען ביי דער רעגירונג צו ערלויבען דעמאָנסטראַציעס דעם 15 אויגוסט.

פיהרער פון דייטשען יודענטום

וועגען רעזולטאַט פון פּלעביסציט אין דייטשלאַנד

בערלין (יט״א) אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם געוואַלדיגען אינטערעס און גרויסער בעדייטונג פאַר׳ן דייטשען יודענטום פון פּלעביסציט, וואָס איז דעם 9־טען אויגוסט פאָרגעקומען אין פּרייסען האָט זיך די יודישע טעלעגראַפען־אַגענטור געווענדעט צו איניגע פיהרער פון דייטשען יודענטום מיט אַ ביטע צו געבען אַנ׳אָפּשאַצונג פון די רעזולטאַטען פון פּלעביסציט.

דער פּרעזידענט פון דער פאַראייניגונג פון ליבעראַלען יודענטום און פאָרזיצער פון דער בערלינער יודישער קהלה ה׳ היינריך שטערן האָט ערקלערט: לויט מיין מיינונג קען דער רעזולטאַט פון פאָלקס־ענטשייד אָבגעשאַצט ווערען פון יודישען שטאַנדפּונקט נישט אַנדערש ווי פון אַלגעמיין דייטשען שטאַנדפּונקט. ווי אַלע פאַרנונפטיגע דייטשען מוזען זיך אויך די יודען זאָגען, אַז יעדע ראַדיקאַלע לעזונג פון דער איצטיגער פּאָליטישער און ווירטשאַפטליכער לאַגע קען אונז ברענגען אונגעהויערען שאָדען. די פעסטיגונג פון פאַרנינפטען בירגערטום און פון פאַראַנטוואָרטונגס־פולען אָרגאַניזירטען אַרבייטערשטאַנד ליגט דעריבער אין די אינטערעסען פון אַלע דייטשען און דעריבער אויך אין די אינטערעסען פון דייטשע יודען, מיט בעזונדערע צופרידענהייט דאַרף בעמערקט ווערען, אַז דער שלאַגקראַפט פון אַנטיסעמיטישע לאָזונגען ווערט שוואַכער. אויך דאָס ליגט אין די אינטערעסען פון גאַנץ דייטשלאַנד, דער 9־טער אויגוסט בעדייט דעם ערשטען שריט פון אַ וויכטיגער ווענדונג און דעריבער איז דאָס אַ היסטאָריש בעדייטונגס־פולע דאַטע.

דער פיהרער פון דער יודישער פאָלקס־פּאַרטיי און וויצע־פאָרזיצער פון דער בערלינער קהלה ד״ר אַלפרעד קלעע האָט אין זיין ענטפער אויף דער יט״א־אָנפראַגע ערקלערט: דער רעזולטאַט פון פאָלקס־ענטשייד איז אויסגעפאַלען אין הסכם מיט די ערוואַרטונגען פון דער פּרייסישער רעגירונג. עס איז געווען קלאָר, אַז די אונגעהויערע אַגיטאַציע און רעכטס־ און לינק־ראַדיקאַליזם וועט טרייבען צו דער אָבשטימונג גרויסע מאַסען. די 600,000 אונגילטיגע אָדער ניין־שטימען בעווייזען ווי שטאַרק עס איז געווען דער טעראָר איבערהויפּט אין אָסט־פּרייסען. דער רעזולטאַט פון פּלעביסציט קען דינען אַלס בעווייז פון דער פּאָליטישער רייפקייט פון פּרייסישען פאָלק און האָט אילוסטרירט דעם אָרגאַניזאַציאָנעלען כח פון דער פּרייסישער אַרבייטערשאַפט, וואָס האָט צום גליק בעוויזען אָפּצושטויסען דעם אָנגריף אויף דער דעמאָקראַטיע. פיל האָבען אויך גענומען אין אַכט די גרויסע אויפבוי־לייסטונגען פון דער רעגירונג בראַון־סעווערינג און די אויסערפּאָליטישע פאָלגען פון ערענטועלען פּלעביסציט־זיג פאַר׳ן גאַנצען דייטשען פאָלק. עס איז דעריבער גאַנץ אונפאַרשטענדליך, וואָס פון קרייזען, וואָס שטעהען באָהענט צו דער רייכס־רעגירונג איז דער לאָזונג פון אַנטייל און פאָלקסענטשייד יאָ געשטיצט געוואָרען. צוליב דער שבאה־פולער, פאַנאַטישער יודען־העצע פון די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען זענען נאַטירליך די יודישע קרייזען געווען שטאַרק בעזאָרגט. דער רעזולטאַט פון פּלעביסציט האָט בעוויזען, אַז אונטער די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע גרופּען שטעהט נישט קיין ווירקליכע מאַכט, עס בלייבט אָבער זעלבסטפאַרשטענדליך די אויפגאַבע פון אַ קלוגער, ווייטזיכטיגער פּאָליטיק אָנצוווענדען די נויטיגע מיטלען, כדי צו בעזייטיגען די דרויענדע געפאַהר, וועלכע עס שטעלט מיט זיך פאָר דער נאַציאָנאַל־סאָציאַליזם.

עַנטשולדיגונג.

דערמיט בעט איך ענטשולדיגונג פאַר מיין אַרויסטרעטען געגען די בעשלוסען פון יודישען געפליגעל־הענדלער־פאַריין אין לאָדז, פּאָמאָרסקאַ 17, און פאַרזיכער, אַז מעהר וועט אַזעלכעס נישט פאָרקומען.

מיט אַכטונג

חיי׳ אַלטע האָפמאַן

וואָכאָדניאַ 50.

צו די ה״ה גנבים!

געכטען האָט מען פון מיין געשעפט אויף אַגראַדאָוואַ 3 אַרויסגעגנב׳עט אַ קאַסעטקע, אין וועלכער ס׳איז געלעגען פאַרשידענע וועקסלען, פּראָטעסטען, דאָקומענטען, שטייער־צעטלען, וואָס האָבען פאַר קיינעם קיין שום ווערט נישט.

די ח״ה גנבים ווערען געבעטען מודיע צו זיין, וואו מען קען דאָס צוריקקויפען, ווייל דערפאַר וועלען זיי נאַרנישט בעקומען און איך וועל האָבען דאדורך אַ גרויסען שאָדען. איך בין גרייט צו געבען אַ גרויסע בעלוינונג.

צו מעלדען טעלעפאָניש 152-12.

1484

זונטאָג, דעם 23-טען אויגוסט ד. י. 2 אַ זייגער נאָכמ. קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל זגערזשער 40

די אַלגעמיינע גענעראַל-פאַרזאַמלונג

בעמערקונג: פאַלס ס׳וועט נישט קומען די גענוגענדע צאָהל מיט-גלידער, קומט די פאַרזאַמלונג פאַר דעמזעלבען טאָג 6 אַ זייגער נאָכמיטאָג און וועט גילטיג זיין ביי יעדער צאָהל מיטגלידער.

די פאַרוואַלטונג פון בית היתומים

זגערזשער 40. 40

4342

א פאליטישער הסכם פון פיר מלוכות

צום געפלאנטען וויזיט פון פראנצויזישע מיניסטארען אין בערלין

פאריז, 12 (ספ. טעל.) די האווארד-אגענטור איז מודיע, אז די וויזיט פון פרעמיער לאוואל און פון בריאנען אין בערלין וועט צושטאנד-קומען, וואהרשיינליך, נאך דער סעפטעמבער-סעסיע פון דעם פעלקער-בונד.

„זשורנאל" דערוויסט זיך פון דיפלאמאטישע קרייזען, אז די דייטשע רעגירונג וועט די וואך נאך ארויסשיקען אנ׳אפיציעלע איינלאדונג צו דער פראנצויזישער רעגירונג, און דער וויזיט אין בערלין וועט צושטאנד-קומען צווישען דעם 23 און 31 אויגוסט.

אנהויבענדיג פון די פינאנציעלע און ווירטשאפטליכע פראבלעמען וועלען די מיניסטארען בעהאנדלען די פראגע וועגען בשותפות׳דיגער פאליטישער ארבייט.

עס ווערט פראיעקטירט צוצופיהרען צו א רעזולטאט א הסכם צווישען פראנקרייך, דייטשלאנד, ענגלאנד און איטאליען, אין דער ריכטונג, אז קיין איינע פון די מלוכות זאל נישט אונטערנעהמען קיין שום פאליטישע איניציאטיוו אהן דער פערשטענדיגונג מיט די איבריגע פיער מלוכות.

די ראדיקאלע „רעפובליק" פערזיכערט, אז די צוזאמענטרעפעניש וועט פארקומען ערשט נאך דער גענפער סעסיע, מחמת בעת דער פעלקער-בונד-סעסיע גופא וועלען די מיניסטארען האבען די געלעגענהייט צו א ברייטערען מיינונגס-אויסטויש. חוץ מזה זאל זיך עס האנדלען וועגען נישט עובר זיין אויפ׳ן אויטאריטעט פונ׳ם פעלקער-בונד.

מען האלט, אז פראנקרייך וועט אויך, בעת די דירעקטע שמועסען אין בערלין, זיך בעמיהען צו צווינגען דייטשלאנד איינצוגיין אויף געוויסע הנחות בנוגע די ענטוואפנונגען.

פאריז, 12 (טז) די „ליבערטע" איז מודיע אז די אפיציעלע איינלאדונג פון דעם רייכסקאנצלער צו די פראנצויזישע מיניסטארען לאוואל, בריאן און פלאנדען געפינט זיך שוין אין וועג, און אז מיטוואך אין אווענד אדער דאנערשטאג איבערמארגען ווערט זי דורך דעם דייטשען באטשאפטער פאן-העש איבערגעגעבען ווערען דעם פרעמיער-מיניסטער.

אין דער איינלאדונג זאל דער רייכסקאנצלער ברינינג האבען אויסגעדריקט זיין וואונש, אז דער בעזוך פון די פראנצויזישע מלוכה-מענער אין בערלין זאל פארקומען נאך פאר׳ן סוף פון היינטיגען חודש, ד. ה. פון 28 ביז 31 אויגוסט.

דערטרונקען געווארען 8,000 מאן

די מורא׳דיגע פערפלייצונג אין כינא

לאנדאן, 12 (ספ. טעל) די פערפלייצונג ביי די ברעגען פון יאנ-טצע האט זיך פערוואנדעלט אין א שטיכישער קאטאסטראפע, וואס אזא איז נישט פערואטירט געווארען פונ׳ם יאהר 1870

מחמת דאס וואסער האלט זיך ווייטער אין הויבען, וועלען די היזקות נאך אוודאי זיין גרעסער ווי דעמאלט.

בלויז אין האנקאו בעטרעפט שוין די צאהל פון קרבנות און טויטע – 8000 מאן.

די היזקות און געלד בעטרעפען אנ׳ערך 200 מיליאן דאלאר.

23 מיליאן מענשען האבען פערלוירען דעם דאך איבער׳ן קאפ.

„מיר וועלען קיינמאל נישט שלום=מאכען מיט יודען" — שרייבט „פעלעסטיין"

ירושלים, (י. ט. א.) מאר׳ן אנהויב פון אראבישען פרעסע - שטרייק האט „פעלעסטיין" פערעפענטליכט, אנ׳ארטיקעל אין צוזאמענהאנג מיט דער בעשטימונג פון ד״ר ארלאזאראוו אויפ׳ן ארט פון קאל. קיש, אין דעם ארטיקעל ווערט געזאגט, אז ד״ר ארלאזאראוו האט גענומען אויף זיך 2 אויפגאבען צו רעפרעזענטירען די יודישע געמיינשאפט פאר דער רעגירונג און ברענגען צו א פערשטענדיגונג מיט אראבער.

„וואס ד״ר ארלאזאראוו וועט טון מיט דער רעגירונג – שרייבט „פעלעסטיין" איז נישט אונזער זאך. אין בעציג צו די אראבער וועט ער אבער נישט האבען קיין ערפאלג. דער אלמעכטיגער ווייס אז מיר וועלען קיינמאל נישט קומען צו א פערשטענדיגונג מיט די ציוניסטען, ווי לאנג זיי וועלען שטרעבען ארויסצושטויסען אונז פון לאנד. מיר וועלען קיינמאל נישט שלום מאכען מיט די יודען, אזוי לאנג ווי עס עקזיסטירט דער ציוניזם מיר קענען נישט קומען צו א פערשטענדיגונג אזוי לאנג ווי עס עקזיסטירען די ציוניסטישע עקזעקוטיווע און ציוניסטישע ארגאניזאציעס איבער דער גאנצער וועלט. מיר קענען פאראויסזאגען דעם ד״ר ארלאזאראוו, אז ער וועט ליידען אדורכפאל" – פערענדיגט די אראבישע צייטונג.

וואס רופט ארויס אויפרעגונג אין א״י

שטימען פון דער אראבישער פרעסע

ירושלים (יט״א) פאר׳ן אנהויבען דעם 7-טאגיגען פראטעסט-שטרייק פון דער אראבישער פרעסע, וואס דויערט פון מאנטאג דעם 10. אויגוסט אן, האט „אל האיאט" פערעפענטליכט אנ׳ארטיקעל, וואס בעשולדיגט די רעגירונג אין ארויסרופען די אויפרעגונג און שפאנונג אין ארץ-ישראל.

„די רעגירונג — שרייבט די אראבישע צייטונג — איז די סיבה פון אלע אונרוהען אין לאנד, ווען עס וואלט נישט עקזיסטירט דער בעדויערנסווערטער מאנדאט מיט דער יודישער נאציאנאלער היים, ווען די רעגירונג וואלט נישט בעוואפענט די יודישע קאלאניעס, וואלט קיינמאל נישט געקומען צו קיין אויפרעגונג און אונרוהען".

מיטיילענדיג וועגען בעריכט פון דער א״י רעגירונג צום פעלקער-בונד, אין וועלכען עס ווערט געזאגט, אז די רעגירונג מיידט אויס דורכצופיהרען וואהלען אין די שטאט-ראטען אויס מורא פאר אונרוהען בעת די וואהלען, שרייבט די אראבישע צייטונג: „אויב מען האלט, אז וואהלען פיהרען צו אונרוהען, פארוואס זאל מען זיך נישט צוריקקעהרען צום מיטעלאלטער, וואס האט געוואוסט באר פון דעספאטישער הערשאפט אהן קאנטראל. ווי אזוי קען ענגלאנד פרעטענדירען דערצו, אז זי גרייט צו די זעלבסטפערוואלטונג פון לאנד? אויב עס זענען נישטא קיין וואהלען, ווי אזוי קען געשאפען ווערען א רעגירונגס-פארשטעהערשאפט?

זעלבסטמארד פון א יודישען דאקטאר מיט זיין פרוי

אין בערלין

בערלין, 12 (י. ט. א. טעלעגראפיש). ד״ר עדמונד נייער און זיין פרוי רוזא האבען זיך פער׳סמט. זיי זענען קרבנות פון עקאנאמישען קריזיס.

דער טראגישער זעלבסטמארד האט אין בערלין געמאכט א געוואלדיגען רושם.

השבת אבדה.

דינסטאג אנ׳ערך 4 א זייגער נאכמיטאג, געענדיג אויף דער פיעטריקאווער צווישען צעגעלניאנא און נארוטאוויטשא איז פערלוירען געגאנגען

א ברילאנט $1^1/_2$ קאראט

בימע אפצוגעבען געגען נוטע בעלוינונג. צו וויסען גצבען טעל. 136-30. 4337

3 שטובען קוך

אויך —

מיט בעקוועמליכקייטען

צווישען פלאץ-וואלנאשטשי און פאלודניאווא איז פון זאפארט איבערצוגעבען. אפפרטען אונטער „A. B." אין אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט". 3439

מיליטערישע פערשטארקונגען אין ארץ=ישראל

ירושלים, 12 (י. ט. א. טעלעגראפיש). לויט א פעראדנונג פון דער מיליטערישער מאכט זענען ארויסגעשיקט געווארען פון עבר-הירדן קיין ארץ-ישראל 20 עראפלאנען און 6 רעגימענטען מיליטער.

ביי דער סירישער גרעניץ האט מען אוועקגעשטעלט א פערשטארקטע מיליטערישע וואך.

אין לאנד איז רוהיג און עס איז נישט פערהאן קיין מורא פאר אונרוהען.

נייער יודישער מיטגליד

פון האלענדישען פארלאמענט

אמסטערדאם, (יט״א) אויפ׳ן ארט פון אלטען האלענדישען ארבייטער-פיהרער גערהארר, וועלכער רעזיגנירט פון זיין מאנדאט, טרעט ארייין אין האלענדישען פארלאמענט די בעקאנטע סאציאליסטין, און פיהרערין פון קליידונגס - ארבייטער-פעראיין, פרל. אלידא דע יאנג. אזוי ארום וועלען זיך צווישען די 100 מיטגלידער פון האלענדישען פארלאמענט געפינען 5 יודען.

2=טער עספעראנטיסטען=קאנגרעס אין ביאליסטאק

ביאליסטאק, 12. (טעלעפאניש) אין ביאליסטאק האט זיך הייבט געעפענט דער 2-טער קאנגרעס פון די עספעראנטיסטען.

ס׳זענען געקומען 80 דעלעגאטען פון פערשיידענע לענדער.

מ׳האט געלייגט דעם גרונדשטיין פון א דענקמאל פאר דעם שעפער פון עספעראנטא, ד״ר זאמענהאף.

1 זל. אלע בילעטען אין פארטער 1 זל.

(פון די ערשטע ביז די לעצטע רייהען)

שפאט ביליג!

יודישע טעאטער

אין „פילהארמאניע"

20 נארוטאוויטשא 20

דירעקציע: ד. צעלמייסטער און א. בעזמאן.

שטורמישע אפלאדיסמענטען, ענטציקונג און בעגייסטערונג!

פאזיטיוו 4 לעצטע 4 גאסטשפילען פון ווארשאווער סטאר-ארטיסטען

8=ובג! א מתנה 8=ובג!

דעם לאדזער טעאטער=עולם!

אום צו געבען די מעגליכקייט דעם לאדזער טעאטער-עולם צו זעהען אונזערע סטאר-ארטיסטען און אינזערע פיעסען גיבען מיר נור היינט

אין פארטער אלע בילעטען (פון די ערשטע ביז די לעצטע רייהען)

צו 1 זלאטע א בילעט

באלקאן 50 גר.

ווער עס קויפט פריהער בעקומט א בעסערן פלאץ

היינט, דאנערשטאג, 9 אווענד ס׳ווערט געשפילט די גרויסע סענסאציאנעלע און שפאנענדע שלאגער-פיעסע אין 3 אקטען מיט פיל נומערן געזאנג און טענץ

בלינדער פאץ

רעזערווירט

אייער מארגענדיגען אווענד פאר דער סענסאציאנעלער און שפאנענדער שלאגער-פיעסע אין 3 אקטען מיט פיל נומערן געזאנג און טענץ

„אויפ׳ן וועג קיין בוענאס איירעס"

(אונטער די רויטע לאמטערן)

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאסע.

ביליגער ווי קינא!

50 גר. באלקאן 50 גר.

פערלענגערט אויף 3 חדשים

דעם פערבאט פון דעמאנסטראציעס אין א״י

ירושלים 12 (יט״א טעלעגראפיש) דער פערבאט איינצוארדנען עפענטליכע דעמאנסטראציעס און מיטינגען, איז פערלענגערט אויף 3 חדשים.

צו די געעהרטע ה״ה גנבים!

גנבטען האט מען מיר ארויסגענומען א פארטפעל מיט פריוואט-פאפירען, פראטעסטען און א טשעק אויף 200 זל. צאהלבאר 15/8, אויסשט. י. שווארץ, לאדז, גאוואמיעסקא 9 און 2 וועקסלען: 1) 40 זל. י. קורנענדו, פעטריקאוו טריב. 11 .14 (2 45 זל. 25/11, י. ישנאווסקי, פעטריקאוו טריב. בעוואדענישען זענען געמאכט, זיי האבען דעריבער קיין ווערט פאר קיינעם. געבעט בעלוינונג אבצוגעבען צו ש. י. ראזענבערג, פעטריק. 28 פאר מ. גראנאטשטיין, אדער טעל. 183-96. דיסקרעציע גאראנטירט.

דאס קאנצעסיאנירטע

עלעקטראטעכנישע ביורא

פון מ. וואלדמאן

נעמט אן ליכט- און קראפט-אנלאגען צו מעסיגע פרייזען

ביים טאמבורירער נ. וואלדמאן

ווסכאדניא 50, טעל. 147-23

לאנגיעריגער געריכטס-סעקרעטאר

ערטיילט און ערלעדיגט אלערליי

ביטעס, אנקלאגעס און קלאוזולעס

ספעציאליסט אין מיליטער-ענינים

שנעלער אויסקויף פון פאטענטען און רעגיסטראציע-קארטען אויפ׳ן יאהר 1931

ב. מאז, 10 פיעטריקאווער 10

אנאנסען אין „נייעם פאלקסבלאט" האבען דעם גרעסטען ערפאלג

גאסטראלען פון דער

ווילנער טרופע

XVI יאר XVI יאר

15-יעריקער יובל-טורנע אנפ. מ. מוזאה.

לאדזשער שטאט-טעאטער

היינט דאנערשטאג, 9 א זייגער אין אווענד

יובל-פארשטעלונג

„200.000"

(דאס גרויסע געווינס)

פאלקס-שפיל אין 4 אקטען פון שלום עליכם

פערזאנען:

שמעלקע סאראקער — שמחה נאטאן	וויגדארטשיק — נחום מעלניק
עמי טעניע — העלענע גאטליב	יוכבד די סויד — דבורה ראזענבלום
באלקע — אסתר גאלדענבערג	הימעלפארב — שבתי בליאכער
מאטעל קאסאי — גרשון לעמבערגער	אסקאר סאלאמאנאוויטש פאן)
קאפעל באלבאן — משה פאטאשינסקי	נערטרודא וואלאדימיראווגא פאן)
סאלאווייטשיק — שמואל לאנדוי	סאלאמאן אסקאראוויטש פאן) ***
פערל די מיטניטשקא — נעמי נאטאן	רובינטשוק)
קאלמאן — נחום מעלניק	טענדעל דער לאקיי)

רעושי: י. ראטבוים. דעקאר. און קאסטיומען: אנדזשיי פראנאשקא מוזיק: ה. קאן. דיריגירט: דוד בייגעלמאן. לידער-טעקסטען: מ. בראדערזאן. טענץ: לאה ראטבוים

לאדז, 13 אויגוסט 1931

„נייער פאָלקסבלאַט“

לאדז, 13 אויגוסט 1931

פּוילישע-אוקראינישע פערשטענדיגונג

איינער פון די פוילישע פּעליטאָגיסטען האָט אנומעלט געשריבען, אַז די גרעסטע עולה דער פוילישער מלוכה בנוגע דער מינדערהייטס-פראגע האבען געטון די גרויסע פוילישע דיכטער מיצקעוויטש, סלאָוואצקי, זשעראָמסקי. לעזענדיג די ווערק פון די דאָזיגע בעסטע פּאַליאקען בעקומען די אוקראאינער און אנדערע דעם איינדרוק, אַז זיין די אַמאָליגע אָקופּאַציע-יאָהרען האָבען די פּאָליאַקען זיך פארנומען נאָר מיט רעוואָלוציע און מיט אונאָפּהענגיגקייטס-שטרעבונגען, און אויב עס זענען געווען גרופּען, וועלכע זענען גענייגט צו אוגאָדעס זענען דאָס געווען נידערטרעכטיגע מענשען, פשוט פערקויפטע נשמות, פערעטער.

אינ'ם דאָזיגען פּאַראדאָקס ליגט אַ היבשע דאָזע אמת.

עס איז דעריבער שוין צייט און נויטיג אָפּצוטיילען די פּאָעזיע פון דער פּראָזע, פּאַטריאָטישע חלומות פון היסטאָרישען אמת. דער דאָזיגער אמת איז געווען, אַז אַ חוץ מענשען נישט פערקויפטע, וועלכע האָבען זיך געפינען אין דער מינדערהייט, האָט עקזיסטירט אַ גרויסע צאָהל רעאַל-פּאָליטיקער, וועלכע האָבען זיך אפילו נישט אָפּגעזאָגט פון מאקסימאַלען אידעאַל, האָבען זיי דאָך אין יעדע עפּאָכע גענומען דאָס, וואָס עס האָט זיך געלאָזט נעהמען און פערדינט זיך דערמאָר דאַנקבארקייט און דרך ארץ פון זייערע מיטבירגער. פריהער זענען עס געווען די אוגאָדאָוועצעס קאָנסערוואַטיווען, דערנאָך זענען די ענדעקעס געוואָרן די אוגאָדאָוועצעס. די ענדעקעס אין קאָנגרעס-פּוילען האָבען אָנערקענט די רוסישע מלוכה, פערלאַנגענדיג בלויז טעריטאָריאַלע אויטאָנאָמיע און בעגנוגענדיג זיך אין דער פּראַקטיק מיט אַ קאָמונאַלע זעלבסט-פערוואַלטונג. אין גאַליציען זענען די אוגאָדעשטרעבונגען געווען נאָך שטאַרקער, ווייל די עסטרייכישע רעגירונג איז געווען אַ מעהר סאָלידאָרער קאָנטראַהענט, נישט אָפּגעקומען מיט קיין הבטחות נאָר געגעבען גאָר ערנסטע און ווייטגעהענדע קאָנצעסיעס.

און מען מוז מודה זיין, אַז די דאָזיגע „אוגאָדאָוועצעס“ האָבען דער פּוילישער זאַך געבראַכט גרויס נוצען, הגם די עקסטרעמע פּאַרטייען האָבען אונברחמנות'דיג זיי קריטיקירט און אַטאַקירט אין די שמערצליכסטע ערטער, וועלכע פון וועה יעדען פּאַטריאָט. ווייל מען האָט קוועסטיאָנירט זייער ליבשאַפט צום פּאָטערלאַנד. עס איז נישט קיין קונץ ארויסצוריקען מאַקסימאַלע לאָזונגען. ווען עס איז מעגליך אַזעלכע לאָזונגען צו רעאַליזירען דאַרף מען דאָך קיין ספק וועגען זיי נישט קעמפען, ווייל בלויז די בעציהונגען פיהרען זיי אריין אין לעבען. מיר האָבען איצט אזא בּולט'ן ביישפּיל אין עסטרייך, איהר אונאָבהענגיגקייט איז פאַר די הערשער פון אייראָפּא אזוי נויטיג, אַז מען צווינגט פשוט די עסטרייכישע בעפעלקערונג, געגען איהר ווילען, צו בלייבען אונאָבהענגיג. דאַגעגען דעמאָלס ווען די זעלבסטשטענדיגקייט פון אַ מלוכה האָט נישט קיין בעדינגונגען פאַר רעאַליזירונג, קען אַ פּאָלק נאָר דעמאָלס זיך פערזיכערען ענטשפּרעכענדע ענטוויקלונגס-בעדינגונגען ווען עס פּאַסט זיך צו דער ווירקליכקייט.

דעם דאָזיגען עלעמענטאַרען אמת פערשטעהן איצט די רעגירונגס-ספערען פון איין זייט און די אוקראאינישע „אונדאָ“-פאָרשטעהער פון דער אנדערער זייט, וועלכע פיהרען איצט אונטערהאנדלונגען וועגען אַ פערשטענדיגונג. פאַר די פּאָליאַקען קען נישט זיין קיין מניעה דער פּאַקט, וואָס עס זענען פערהאַן עקסטרעם אוקראאינישע פּאַרטייען. די ענדעציע, וועלכע וויל שטערען די פערשטענדיגונג און דראָהט מיט'ן אוקראאינישען „סעפּעראַטיזם“, דאַרף נישט פערגעסען, אַז די פּוילישע רעגירונג טאָר נישט זיין רעאַקציאָנערער ווי די צארישע רעגירונג, וועלכע האָט אונטערהאַנדעלט מיט די „אוגאָדאָוועצעס“, נישט קוקענדיג דערויף, וואָס עס האָט עקזיסטירט א. פּ. ס.

אפילו די „אונדאָ“ אַליין דאַרף נישט דיסקוואַליפיצירט ווערן צוליב איהר ראַדיקאַלער פערגאַנגענהייט אָדער געגענוואַרט. האָט דאָך די צאַרישע רעגירונג אונטערהאַנדעלט מיט די ענדעקעס, הגם עס האָט עקזיסטירט דער „אונאָבהענגיגקייטס-לאַגער“, די מוטער פון דער שפּעטערער ענדעציע. עס איז אַ אַלטער כלל, אַז די עקסטרעמע פּאַרטייען וואַקסען דאָרט, וואו עס זענען נישטאָ קיין בעדינגונגען צו בעקומען הנחות אויפ'ן וועג פון פרידליכע אונטערהאַנדלונגען.

פערשטעהט זיך, אַז די פּאָליאַקען ווילן אונטערהאַנדלען נאָר מיט אַזעלכע אוקראאינישע טוער, וועלכע רעפּרעזענטירען אויף אַנ'אמת זעהר אַ בעדייטענדען טייל פון דער אוקראאינישער בעפעלקערונג. עס איז דעריבער לעכערליך דער ארגומענט פון דער ענדעציע, אַלס פּאַרלאַמענטארישער אָפּאָזיציע, אַז מען זאָל נישט אידענטיפיצירען די אוקראאינישע פּאַרטייען מיט דער רוטענישער בעפעלקערונג. אזאַ חלוקה איז אַ טיפּיש „פּאַשיסטישער“ ארגומענט, וועלכען די ענדעציע טאַדעלט בעת די סאַנאַציע פּרובט זיך מיט איהם בענוצען בנוגע די פּוילישע פּאַרטייען און די פּוילישע בעפעלקערונג.

ווער אַלזאָ עס שטרעבט באמת צו אַ אינערליכען שלום, וועלכער איז נויטיג פאַר דער ענטוויקלונג פון דער מלוכה, דער מוז אונטערשטיצען אַ ווייטערע פאָרטזעצונג פון די אונטערהאַנדלונגען.

מצד דער פּוילישער געזעלשאַפט קומט מען מיט פערשידענע אָפּערטען. די פּ. פּ. ס. מאַכט די גרעסטע אָפּערטע. די ענדעציע האָט אויך אַנ'„אָפּערטע“, אין וועלכער זי לייגט פאַר די אוקראאינער צו... קאַפּיטולירען. דער „גאַלרעגער מיטען“ רעפּרעזענטירט די סאַנאַציע אין די פּערזאָנען פון די ה"ה האָלובקאָ און סטעפּיטשינסקי.

וואָס פאַר אַ פּאָדערונגען עס דאַרפען שטעלען די אוקראאינער איז שוין נישט אונזער זאַך זיך צו מישען. מיר קענען נאָר בלויז אויסדריקען אונזער וואונש, אַז די פּויליש-אוקראאינישע פערשטענדיגונג זאָל ווערען אַנ'עטאַפּ אויפ'ן וועג צו רעגולירען די פּראַגע פון אַלע נאַציאָנאַלע מינדערהייטען אין פּוילען.

ש. ה.

וואָס האָט געמיינט דער וויצע-פינאַנץ-מיניסטער סטאַזשינסקי

מיט זיין רעדע אויפ'ן לעגיאָניסטען-צוזאַמענפאָהר אין טאַרנאָוו

די רעדע פון וויצע-מיניסטער סטאַזשינסקי וועלכע ער האָט געהאַלטען אויפ'ן לעצטען צוזאַמענפאָהר פון די לעגיאָניסטען אין טאַרנאָוו האָט ארויסגערופען פערשידענע קאָמענטאַר'ען און אין געוויסע קרייזען אפילו אַ בעאונרוהיגונג. ס'האַנדעלט זיך וועגען פאָלגענדען זאַץ, וועלכער געפינט זיך אין דער רעדע פון וויצע-פינאַנץ-מיניסטער. „אום קאַמף וועגען ווירטשאַפטליכען מאָרגען פון דער מלוכה, מוז זיך שטעלען די גאַנצע געזעלשאַפט, און ווען ס'וועט זיך נישט מיט אונז צוזאַמען שטעלען אַלס פרייוויליגער, דעם מוזען מיר נעהמען אזוי ווי בעת אַ מאָביליזאַציע מלחמה-צייט.

אזוי ווי אין דער מלחמה האָט יעדער געמוזט געצוואונגענערהייט זיך שטעלען, כדי אוועקצוגעבען זיין בלוט, אזוי מוז אויך היינט יעדער צוגעצויגען ווערען אויף אַ גערעכטען אופן צו ברענגען מאַטעריעלע קרבנות, צי איינער וויל יאָ אָדער נישט“.

דער דערמאָהנטער זאַץ אין דער רעדע האָט, ווי מיר האָבען אָנגעוויזען, ארויסגערופען פערשידענע קאָמענטארען און מען איז בעאונרוהיגט געוואָרען. צי איז דאָס נישט אַ מאָל אַנ'אָנזאָג אויף נייע שטייערן? עטליכע ציימונגען האָבען געמאַכט פאַנטאַסטישע אויספיהרונגען. איין ציימונג האָט אפילו געשריבען, אַז „ס'ווערען פּראָיעקטירט נייע בעלאַסטונגען פון דער געזעלשאַפט און דאָס אין אַנ'אויסערגעוועהנליכער פאָרם, אין אַנ'אופן, וואָס איז עהנליך צו אַ מיליטער-פּאָבאָר“.

צוליב די דאָזיגע אַלע קלאַנגען האָט דער וויצע-מיניסטער סטאַזשינסקי געפונען פאַר נויטיג צו געבען ערקלערונגען וועגען זיין רעדע. דער מיניסטער האָט געזאָגט: אַלע אַזעלכע אויסטייטשונגען פון זיין רעדע זענען פון גרונד אויס פאַלש. דער געדאַנק פון דער רעדע איז געווען, אַז די פּאַקטאָרען, וועלכע פיהרען אָן מיט דעם עפענטליכען לעבען אין פּוילען, וועלען נישט דערלאָזען דערצו, אַז פון איין זייט זאָלען בירגער ערפילען זייער פליכט בנוגע דער מלוכה און זאָלען ברענגען גרויסע קרבנות. אזוי ווי דאָס איז געווען מיט די בעאַמטע, זאָלען גלייכצייטיג אנדערע די דאָזיגע קרבנות אויסמיידען און זאָל זיך נאָך אפילו אָנזעצען אויף דער מלוכה. דאָס איז אַ פליכט בנוגע דעם עהרליכען טייל פון דער געזעלשאַפט, אַז די מאַכט זאָל פאָרגעהען מיט דער גאַנצער ריקזיכטסלאָזיגקייט דאָרט, וואו ס'איז פערהאַן אַ ווילען נאָך צו בערויבען די מלוכה. נעהמען מיר אין אַכט די לעצטע אָפּערעס אין „פּעפּעגע“. בנוגע אַזעלכע מעטאָדען דאַרף מען אָנווענדען קאַטעגאָרישע מיטלען און איינציהען לטובת דער מלוכה דאָס וואָס עס קומט. מ'דאַרף דערביי נישט קוקען, צי איינער וויל בעצאָהלען גוטוויליג אָדער נישט.

אָט אַזוי דאַרף מען אויסטייטשען די רעדע אין טאַרנאָוו, וואָס שייך נייע שטייערן ווערען איצט געאַרבייט אין פינאַנץ-מיניסטעריום נאָר וועגען אַ נייעם שטייער פון טאַנטיעמעס און גרויסע בערזענליכע הכנסות. דערווייל רעדט מען נישט וועגען קיין אנדערע נייע שטייערן.

ביי דער דאָזיגער געלעגענהייט האָט דער וויצע-פינאַנץ-מיניסטער סטאַזשינסקי געגעבען ערקלעהרונגען וועגען דער דיסקוסיע, וואָס ווערט געפיהרט אין די ציימונגען וועגען דער גלייכגעוויכט פון בודזשעט.

ווי בעקאַנט האָט דער חודש יולי געגעבען אַ דעפיציט אין מלוכה-בודזשעט אין דער הויך פון 25 מיליאָן זלאָטיס, צוליב דעם האָבען עטליכע ציימונגען געשריבען, אַז אַלע ביזאיצטיגע חדשים האָבען געגעבען אַ דעפיציט. אויב דאָס זאָל ווייטער אַזוי געהען וועט דאָס יאָהר זיך ענדיגען מיט אַ גרויסען דעפיציט, וואָס קען זיך אָפּרופען אויף דער גלייכגעוויכט פון בודזשעט. דער וויצע-מיניסטער האָט וועגען דעם געזאָגט:

„כדי צו דערהאַלטען דעם גלייכגעוויכט פון בודזשעט האָבען מיר געפאָדערט גרויסע קרבנות פון דער געזעלשאַפט, בעזונדערס פון די בעאַמטען-קרייזען. דאָס וועט גיכער האָבען ערפאָלג, דער פּרינציפּ פון בודזשעט-גלייכגעוויכט וועט זיכער נישט בעריהרט ווערען. מ'דאַרף זיין אויפמערקזאַם, אַז דער דעפיציט פון חודש יולי איז קלענער פאַר'ן דעפיציט פון יוני, איבריגענס לעבען מיר איצט איבער די ערגסטע חדשים אין דער הינזיכט פון בודזשעט-הכנסות. אין רעזולטאַט וועט זיך דאָס בודזשעט-יאָהר פערענדיגען אָהן אַ בעדייטענדען דעפיציט, ס'קען זיין עפּיס אַ קלענער דעפיציט, אַזוי ווי אין פאָריגען יאָהר, אָבער וועגען בעריהרען דעם פּרינציפּ פון בודזשעט-גלייכגעוויכט קען קיין רייד נישט זיין.

באַראָן רייצעס האָט פערלוירן אַ האַלז-באַנד פאַר אַ מיל. שילינג

גאַנץ ווין זוכט די דאָזיגע אבדה

אַ גרויסע סענסאַציע האָט ארויסגערופען אין ווין די געשיכטע מיט דעם טייערען האַלזבאַנד פון דער באַראָנין רייצעס. דעם 6 אויגוסט איז די פרוי פון בעקאַנטען ווינער באַנקיר יאָהאַן רייצעס ארויפעפאָהרען מיט אַנ'אויטאָ, כדי איינצוקויפען פערשידענע זאַכען. אַ טייל פון וועג האָט זי אַדורכגעמאַכט צופוס, ערלעדיגענדיג פערשידענע קליינגקייטען אין געוועלבער.

ווי ס'איז שוין בעקאַנט פון די טעלעגראַמען האָט די באַראָנין געהאַט אויף זיך אַ זעהר קאָסטבאַרען האַלזבאַנד פון פּערל.

אין אַ געוויסען מאָמענט האָט די באַראָנין בעמערקט, אַז דער האַלזבאַנד איז פערשוואונדען געוואָרען. מ'קען זיך אַלזאָ פאָרשטעלען ווי אַזוי די באַראָנין איז דערשראָקען געוואָרען. דער דאָזיגער האַלזבאַנד איז געווען אַ חתונה-מתנה פון איר מאַן און נישט קוקענדיג אויף דער וואָרנונג פון אַלע איהרע בעקאַנטע, האָט זי די פּערל קיינמאָל נישט אַראָפּגענומען פון האַלז.

דער האַלזבאַנד האָט געהאַט דעם ווערט פון 1 מיליאָן שילינג (אַ מיליאָן 260 טויזענד זלאָטיס) און איז געווען פערזיכערט אין אַ לאָנדאָנער געזעלשאַפט אויף אַ סומע פון 400 טויזענד שילינג. דער האַלזבאַנד בעשטעהט פון 110 פּראַכטפולע און ריינע פּערל.

נאָך אומזיסטע זוכענישען איז דער באַראָנין רייצעס נישט געבליבען עפּיס אנדערש, ווי צו מעלדען דער פּאָליצייי-דירעקציע, וועלכע האָט באַלד אַרויסגעשיקט טעלעגראַמען צו אַלע יובילערען אין דער וועלט, וואָרנדיג פאַר'ן עווענטועלען קויפען די דאָזיגע פּערל.

גלייכצייטיג האָט די לאָנדאָנער פערזיכערונגס-געזעלשאַפט ארויסגעשיקט דעטעקטיוועס אין אַלע זייטען, כדי צו ענטדעקען די וועלכע האָבען די פּערל געפונען אָדער די עווענטועלע גנבים, ווייל אנדערש וועט די געזעלשאַפט געדאַרפט צו בעצאָהלען אַ סומע פון אַ האַלב מיליאָן זלאָטיס.

די ידיעה וועגען דער סענסאַציאָנעלער אבדה האָט אויפגערודערט גאַנץ ווין. די צוגעזאָגטע גרויסע פּרעמיע פאַר דעם, וועלכער וועט געפינען די פּערל, האָט עלעקטריזירט די ווינער בעפעלקערונג, וועלכע האָבען זיך גענומען צו זוכען...

ווער ווייס אין וועמענס טאַש ס'געפינט זיך איצט דער רייצעס-אוצר. דער געפינער אָדער דער גנב וועט אָבער האָבען אַ נישט קליינע זאָרג מיט דעם אוצר. האָבענדיג אַ מיליאָנען-פערמעגען אין טאַש, וועט ער נישט קענען קויפען קיין איין זעמעל... אַזוי ווי דיאַמענטען וואָלטען געלעגען אין אַ מדבר בעת דער וואַנדערער וויל האָבען אַ טרינק וואַסער.

ביז איצט ווייסט מען נאָך גאָרנישט וועגען דער אבדה, קיינער האָט זיך נישט געמאָלדען נאָך וועגען דעם. אין די קאַפּעען, גאַסען, גערטנער און פּאַרקען איז דאָס איינציגע געשפּרעך די פערלוירענע פּערלען פון דער מאַדאַם רייצעס.

אַזוי האָט ווין אַנ'אייגענע האַלז-באַנד אַפּערע, אַ סענסאַציאָנעלע ווי די נאַפּאָלעאָנישע אין ניו-יאָרק, וואו דער האַלזבאַנד איז פשוט פערשוואונדען געוואָרען און קיינער ווייסט נישט ביז איצט, וואו ער געפינט זיך...

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער גרויסער פער-אינטערעסירונג, וואָס די דאָזיגע אַפּערע האָט ארויסגערופען ביי אַלע איינוואוינער אין שטאָט, איז כדאי צו דערמאָהנען אַ עהנליכען פאַל, וועלכער איז פאָרגעקומען בעת דעם ווינער קאָנגרעס

אין יאָהר 1915, ווען דער קייזער פראַנץ יאָזעף האָט פערבעטען די מיטגלידער פון דער אריסטאָקראַטיע צו מאַכען אַנ'אויספלוג אויף שליטענס, בעת דעם דאָזיגען אויספלוג האָט אַ דאַמע פערלוירען אין אַ שליטען אַ ברילאַנט פון אַנ'אונגעהויערען ווערט, וועלכען מ'האָט נישט געקענט געפינען, נישט קוקענדיג אויף די ענערגישע מיטלען וואָס זענען אָנגענומען געוואָרען.

ערשט נאָך אַ צעהן יאָהר, ווען מ'האָט געשיקט צו אַ האַנדווערקער צורעכט מאַכען דעם שליטען, האָט אַנ'ארבייטער געפונען דעם אוצר, וועלכער איז צוריק געגעבען געוואָרען דער רעכטליכער בעזיצערין.

דעם באַראָן רייצעס, אַ בעקאַנטער באַנקיר, האָט מען אויך געקענט אין פּוילען. נאָכדעם ווי ס'איז זיך פונאַנדערגעפאַלען די עסטרייך-אונגאַרישע מאָנאַרכיע האָט מען אָנגעהויבען צו פערקויפען אויף ליציטאַציעס פערשידענע מערקווירדיגקייטען, דער באַראָן רייצעס האָט דעמאָלס געקויפט פאַר אַ הויכען פּרייז נאַפּאָלעאָנס שרייב-טיש, וועלכען מ'האָט געוואָלט אַוועקשענקען דעם דעמאָלסדיגען מלוכה-נאַטשעלניק יוזעף פּילסודסקי.

כדי אויפצוזוכען דעם האַלזבאַנד האָט די פּאָליציי מאָביליזירט איהר גאַנצען אַפּאַראַט. אַ גרופּע געהיים-אַגענטען, וועלכע זענען ספּעציאַליזירט אין דעם „ביזשוטעריע-בראַנזשע“ האָבען בעלאַגערט אַלע יובילערען און מלינה'ס.

אַלע עסטרייכישע גרעניץ-סטאַציעס האָבען בעקומען אַ בעפעהל אַדורכצופיהרען רעוויזיעס ביי אַלע פערדעכטיגע פּערזאָנען. אַ'ק יאָגט זיך נאָך דעם טייערען האַלזבאַנד.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צוריקגעקעהרט

צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 216-90

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוועכע, אַלע ארט אַנאַליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 8–2 און פון 9–5 אָוועגד.

בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 13 ל' מנחם אב תרצ"א

אויגוסט

זון-אויפגאנג 4.07

זון-אונטערגאנג 7.12

מארגען לעצטער טערמין פון צאהלען די צווייטע ראטע פון אומזאץ-שטייער

(2) מאָרגען איז דער לעצטער טערמין פון איינצאָהלען די צווייטע ראטע פון אומזאץ-שטייער פאַר'ן לויפענדען יאָהר.

יודישע רעזערוויסטען וועלען זיך נישט דארפען צושטעלען יום כפור אויף איבונגען

(2) דאָס קריגס-מיניסטעריום האָט ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג, אז די יודישע רעזערוויסטען, וועלכע דארפען זיך צושטעלען אויף איבונגען אין טאָג פון יום כפור, קאָנען זיך צושטעלען מיט א טאָג שפעטער.

די קאָרטי פאָוואָלאַניעס אויף וועלכע די רעזערוויסטען קאָנען אומזיסט פאָהרען מיט דער באַהן, וועלען זיין גילטיג ביז'ן 23 סעפטעמבער ה. י.

ארעסטירט 19 פערדעכטיגע פערזאָנען

(א) נעכטען ביינאכט האָט פאָליציי געמאכט אַן אָבלאווע אויף פערדעכטיגע מלינות און ארעסטירט 19 פערדעכטיגע פערזאָנען. א חוץ דעם האָט מען ענטדעקט געהיימע „פרעהליכע הייזלעך" אין עטליכע ערטער. די בעזיצער פון די „הייזלעך" זענען צוגעצויגען געוואָרען צו פעראנטוואָרטליכקייט.

שטרייק ביי גייערען דויערט

(א) דער שטרייק ביי גייערען דויערט ווייטער. עס שטרייקען 1,300 ארבייטער. נעכטען האָט דער ארבייטס-אינספעקטאָר אינטערווענירט ביי דער פירמע נאָר אָהן רעזולטאַט. די פירמע האלט, אז די ארבייטער זענען גערעכט. נאָר זי האָט נישט די געהעריגע געלד-פאָנדען צו קאָנען אויסצאָהלען די ארבייטער מיט אמאָל. די פירמע וויל אויסצאָהלען אין 6 ראטעס, ווילען אָבער די ארבייטער דערויף נישט איינגעהען.

פון האנדעלס-געריכט

נעכטען האָט זיך אויף דער וואָקאַנדע פון דעם האַנדעלס-געריכט נאָכאַמאָל געפינען די פראַגע פון דער באַנקראָטירטער האַנדעלס-באַנק אין לאָדז.

די צייטווייליגע סינדיקען אדוו. ציגאַנסקי, פיליפאָווסקי און שטראָמאַיער האָבען זיך געווענדעט צום געריכט מיט פאָלגענדע ביטע.

ביים אויספיהרען זייערע פליכטען טרעפען זיך די סינדיקען אָן אויף גרויסע שוועריגקייטען ביים איינקאַסירען וואָס קומט דער באַנק פון פערשידענע בעלי חובות, די שוועריגקייטען בעשטעהען אין דעם, וואָס די בעלי חובות געפינען זיך אין א שווערע לאַגע און ווילען מיט די סינדיקען רעגולירען זייערע חובות אויף א גרעסערען אָדער קלענערען פראָצענט.

די סינדיקען האָבען אָבער, לויט'ן געזעץ, קיין שום רעכט נישט צו מאכען וועלכע ס'איז באניפיקאַציעס און דעריבער ווענדען זיי זיך צום געריכט וועגען דער דאָזיגער ערלויבניש.

דאָס געריכט האָט בעשלאָסען אָפצוּוואַרפען דעם פאָרשלאָג פון די סינדיקען, ווייל די איצטיגע סינדיקען זענען נאָר צייטווייליגע און זיי קענען נישט מעהר טון ווי איינמאָהנען די חובות פון באַנקראָטירטען, אָבער נאָר אין א נויטפאַל, ווייל די טעטיגקייט איז גאָר א צייטווייליגע. מיט אזא פאָרשלאָג וועלען זיך קענען ווענדען די ענדגילטיגע סינדיקען, וועלכע וועלען געוועהלט ווערען דורכ'ן פערבאַנד פון די קרעדיטאָרען.

*

אין נאָוועמבער 1930 איז ערקלערט געוואָרען פאַר באַנקראָט די פירמע „נחום י. ריבא".

נאָך א געוויסע צייט האָט א פערזאמלונג פון די קרעדיטאָרען בעשלאָסען אויסצוגלייכען זיך מיט דעם באַנקראָטירטען און נעמען ביי איהם 10 פראָצענט פון די חובות און 4 האַלב-יעהרליכע ראַטעס אויף דעם דאָזיגען אָבמאַך האָבען מסכים געווען 26 קרעדיטאָרען, וועלכע ס'איז געקומען 704,403 זלאָטעס. בלויז איין קרעדיטאָר, וועלכען ס'קומט 57 טויזענד זלאָטיס, האָט נישט מסכים געווען און זיך געווענדעט צום האַנדעלס-געריכט, אַנווייזענדיג, אַז ריבאַ האָט א גרויס פערמעגען אין דייטשלאַנד, וועלכעס איז נישט אריינגעצויגען געוואָרען אין דער באַנקראָט-מאַסע, דאָס געריכט האָט בעפוילען, אַז ריבאַ זאָל אין פערלויף פון 2 וואָכען צושטעלען ידיעות וועגען זיין פערמעגען אין אויסלאַנד.

פירמע קארל שטיינערט בעט א „נאדזור"

אַ נייע סענסאַציע האָט נעכטען אַרויסגערופען אין שטאָט די ידיעה, אַז איינע פון די עלטסטע פירמעס אין לאָדז, די אַקציען-געזעלשאַפט קאַראַל שטיינערט, פיעטריקאָווער 276, האָט אַריינגעטראָגען אַ ביטע אין האַנדעלס-געריכט וועגען אַ „נאַדזור". די פירמע עקזיסטירט שוין אין לאָדז קרוב 100 יאָהר.

אַלס אַקציען-געזעלשאַפט איז די פירמע רעגיסטרירט געוואָרען אין יאָהר 1914 און האָט איבערגענומען די פאַבריקען און אונטערנעהמונגען פון דער פריהערדיגער פירמע קאַראַל שטיינערט, וועלכע עקזיסטירט זייט 1834.

די וועלט-מלחמה האָט געגעבען דער פירמע אַ שטאַרקען קלאַפּ, די פירמע האָט געהאַט שאַדענס, וואָס זענען בערעכענט געוואָרען דורך דער מלוכה'שער שאַצונגס-קאָמיסיע אויף 1.983,000 גאָלד-רובעל. דער שאָדען איז נאָך געווען גרעסער דערמיט, ווייל די רויה-שטאָפען, וואָס די דייטשען האָבען רעקווירירט ביי דער פירמע זענען געקויפט געוואָרען אין ענגלאַנד, וואו די פירמע שטיינערט איז שולדיג געבליבען 85,280 ענגלישע פונט.

נישט קוקענדיג, וואָס די פירמע האָט פערלוירען אזא גרויסען טייל פון איהר אומזאַץ-קאַפּיטאַל האָט זיך די אונטערנעהמונג דאָך ענטוויקעלט און איז געווען אימשטאַנד אָפּצוצאָהלען פון ענגלישען חוב אַ סומע פון 58,580 פונט. דער קריזיס וואָס האָט זיך אָנגעהויבען אין יאָהר 1928. די פעראָרימונג און די באַנקראָטען פון די קליענטען און די שוועריגקייט פון די קרעדיטען האָבען געברענגט פאַר דער אַקציען-געזעלשאַפט פערשידענע שוועריגקייטען, וועלכע זענען אָבער ערפאָלגרייך בעקעמפט געוואָרען. די לעצטע חדשים האָט זיך אָבער דער פינאַנציעלער קריזיס אַזוי פערשאַרפט, אַז דאָס האָט געבראַכט צו אַ שווערער לאַגע אין דער פירמע און זי איז געצוואונגען געוואָרען זיך צו ווענדען אין געריכט וועגען אַ „נאַדזור".

פון דעם בייגעלעגטען בילאַנס איז צו זעהן, אַז די חובות פון דער פירמע בעטרעפען 8.692,701 זל. דער אַקטיוו בעטרעפט 21,608,369 זל., פון וועלכע די פליסיגע און האַלב-פליסיגע אַקטיווען בעטרעפען 7.469,107 זל. היות ווי די פאַר'מלחמה'דיגע חובות — 1.547,682 זל. דאַרף מען נישט בּאַלד צאָהלען, נאָר זיי זענען צולעגט אויף לאַנגטערמיניגע ראַטעס און אַ סומע פון 1,055,759 זל. איז פערזיכערט היפּאָטעקאַריש — קומט אויס, אַז די פליסיגע און האַלב-פליסיגע אַקטיוון (7.469,107) שטייגען איבער די נויטיגע חובות (6.449,258) מיט 1.019.849 זל.

די דאָזיגע ציפערען בעגרינדען בולט די מעגליכקייט אַדורכצופיהרען אַ סאַנאַציע פון דער אונטערנעהמונג אויב מ'וועט אָפּהיטען די פירמע אויף אַ געוויסער צייט פון די מאָהנונגען פון די בעלי-חובות.

דער פּלאַן פון דער סאַנאַציע זעהט פאַר דאָס בעקומען פאָנדען אויף צו בעצאָהלען די חובות דורך פערקויפען די סחורה, וואָס וועט קענען געטון ווערען אין קומענדיגען סעזאָן. און דאַן דורכ'ן ענערגישען איינמאָהנען די חובות ביי די קרעדיטאָרען. ס'וועט אויך מעגליך זיין צו פערקויפען אָדער בעלאַסטען די אונבעוועגליכע גיטער, ווייל דער גרעסטער טייל פון די הייזער און פאַבריקען האָבען נישט קיין שום חובות.

דער בילאנס פון די פירמע:

אַקטיוו		פאַסיוו	
באָדען	1.445.430.28 זל.	אַקציאָנס קאַפּיטאַל	7.500.000.— זל.
געביידעס	4.340.106.45	רעזערוו-קאַפּיטאַל	892.050.85
מאשינען און איינריכטונגען	8.353 600.44	אַמאָרטיזאַציע-קאַפּיטאַל	4 304.112.81
מזומן	964.55.13	לאַנגטערמיניגער פאַר-מלחמה חוב	1.147.682.73
וועקסלען	169.487.10	קרעדיטאָרען	5.989.583.87
ווערט-פּאַפּירען	28.052.32	איבערגאַנגס-סומען	72.360.24
בעל-חובות	3.508.707.72	אַקצעפּטען	1.483.074.90
בוימוואָל און בוימוואָל-אָפּפאַל	238.651.39	ריוח אין 1-טן האַלב יאָהר 1931	219.503.80
שטאָפען, כעמיקאַליעס.	494.197.92		
סחורות, גאַרן, האַלב-פאַבריקאַטען	2,933,558 43		
איבערגאַנגס-סומען	122.02		
	21 608 369.20 זל.		21,608 369.20 זל.

א יונגער קרבן פון קארטען-שפיל

(א) אין דער פירמע „וואַט" איז געווען אָנגעשטעלט אַלס איינקאַסענט דער 18-יעהריגער מיעטשיסלאַוו סענדזשיווא. דעם 5. יוני ה. י. האָט דער בוכהאַלטער פון דער זעלבער פירמע יאַקוב יודקעוויטש, געגעבען דעם איינקאַסענט אַ 100-זלאָטי באַנקנאָט אויסצוטוישען אויף קליין-געלד. דער איינקאַסענט איז אַוועק מיט דעם באַנקנאָט, נאָר צוריק איז ער מעהר נישט געקומען.

די פירמע האָט וועגען דעם געמאָלדען דער פאָליציי, און די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט אַז סענדזשעווא וואַנדערט אַרום איבער עטליכע שטעט און פערגעהמט זיך מיט קאָרטען-שפּיל.

קיין לאָדז איז סענדזשיווא ערשט צוריקגעקומען, ווען ער האָט שוין נישט געהאַט מיט וואָס צו שפּילען. דאָ איז ער טאַקע אַרעסטירט געוואָרען.

נעכטען איז פאָרגעקומען זיין פראָצעס און איז פער'משפט געוואָרען אויף 6 חדשים טורמע.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) קאַפּראָווסקי, נאָוואָמיעסקאַ 15; טראַווקאָווסקי, בזשעזשינער 56; ראָזענבלום, שרודמיעסקאַ 21; באַרטאָשעווסקי, פּיעטריקאָווער 95; קלופּט קאָנמינאַ 54; טשינסקי, ראָקאָטשינסקאַ 53.

דירעקטאר פון פאביאניצער קראנקען-קאסע האט פערשווענדעט 20.000 זל.

(2) ווי די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, האָט דער דירעקטאָר פון דער פאַביאַניצער קראַנקען-קאַסע, וולאַדיסלאַוו זשעמבאַ פערשווענדעט 20 טויזענד זל. פון די קאַסע-געלדער.

זעהענדיג, אז מען קוקט איהם אויף די הענד, האָט דער דירעקטאָר זיך גענומען „אורלויב" און איז נעלם געוואָרען. פאָליציי האָט פינאַנדערגעשיקט נאָך איהם שטעק-בריף.

ארעסטירט אין לאדז א באהן-גנב פון פאמערן

(א) אויפ'ן באַלוטער מאַרק האָט פאָליציי אַרעסטירט דעם 33-יעהריגען הענריק פּטזשישעווסקי, וועלכער ווערט געזוכט פון דער פאָליציי אין פּאָמערן פאַר בעגנב'ענען א משאות-צוג אויף 50 טויזענד זלאָטיס.

פון מאן איז זי אנטלאפען מיט א געליבטען

נאר דעם מאנ'ס הויז וויל זי ירשענען

(2) אויף קאושינאָווסקא 30 (כאָינע) האָט פאַר דער מלחמה געוואוינט דאָס פּאָרפאָלק אַדאָלף און עמיליאַ האַמבורגער. וואָלט אַלץ געווען זעהר גוט, ווען דאָס ווייב וואָלט נישט געווען בעדייטענד יונגער ווי דער מאַן. איז אָבער אַזוי יאָ געווען, איז טאַקי דערפון אַרויסגעקומען, אַז די טעמפּעראַמענטפולע עמיליע האָט געפיהרט אַ לינקע ליבע מיט איהרס. אַ בעקאַנטען אונטער די פלייצעס פון איהר מאַן.

ווייזט אויס, אַז עמיליאַ האָט נישט געהאַט בדעה ווייטער אָפּצונאַרען איהר מאַן און זי האָט בעשלאָסען אויף אייביג צוזאַמענצולעבען מיט דעם, וועמען זי האָט ליב געהאַט. דעריבער איז זי פלוצים נעלם געוואָרען, מיט א צייט שפּעטער האָט מען זיך דערוואוסט, אַז די עמיליאַ איז ענטלאָפען קיין אַמעריקאַ מיט איהר געליבטען, א רוסישען גענעראַל.

דער פערלאָזענער אַדאָלף איז נעבעך געווען איינזאַם, גאַנצע עטליכע יאָהר. זעהענדיג, אַז זיין ווייב קומט נישט צוריק, האָט ער זיך געטרייסט מיט א מיידעל, לידיאַ ראָזען, וועלכע איז אריין צו איהם אין שטוב אַלס ווירטשאַפטערין. נאָר געשמועסט האָט מען, אַז זיי פערבינדט נעהנטערע בעציהונגען. לידיאַ איז דעם אַלטען געווען אַזוי ווייט „געטריי", אַז זי האָט איהם אָפּגעהיטען און געפּלעגט בעת זיין קראַנקהייט. וואָס האָט זיך, צוליב זיין אַלטקייט, שטאַרק פערערגערט.

דער זקן האַמבורגער האָט זיך אַרומגעזעהן, אַז ער קלייבט זיך אויף יענער וועלט, האָט ער געבעטען זיין לידיאַן זי זאָל איהם ברענגען אַ גלח (ער איז געווען אַ דייטש-קאַטאָליק). לידיאַ האָט צו איהם אָבער געבראַכט — אַ רעיעוט און מיט דער הילף פון איהרע חנ'דלעך און שמייכעלעך האָט זי ביי דעם קוים זשיפּענדיגען אַדאָלף אויסגעפועלט ער זאָל איהר פערשרייבען זיין הויז.

מיט 2 יאָהר צוריק איז אַדאָלף געשטאָרבען און לידיאַ איז געבליבען בעזיצערין פון זיין הויז.

וועגען אַדאָלפס טויט האָט זיך דערוואוסט זיין ווייב עמיליע, וועלכע וואוינט אין מאַגדעבורג. פון איהר מאַן איז זי טאַקי ענטלאָפען און איהם פערגעסען, נאָר פון זיין הויז, האָט זי נישט פערגעסען. דעריבער איז זי געקומען קיין לאָדז און האָט פערפיהרט אַ פּראָצעס מיט'ן ציל צו בעקומען איהר מאַנ'ס הויז. זי טענה'ט, אַז זי איז די בערעכטיגטע יורש'טע פון זעלבען הויז.

נעכטען האָט זיך אין היגען קרייז-געריכט אָנגעהויבען דער פּראָצעס.

17 זגערזשער 17 לאָדזער פאָלקס-טעאַטער זגערזשער 17

דירעקציע נ. גאָלדשטיין.

גאַסטראָלען פון די בעוואוסטע אַרטיסטען

בערטאַ זאַסלאַווסקאַ, לעאָן געטליכערמאַן

מיט'ן אָנטייל ש. הערשקאָוויטש און ה. באָלבירסקי

ביי יעדע פאָרשטעלונג שטורמט דאָס פאָלקס-טעאַטער פון אַפּלאָדיסמענטען!

יעדע ניי-אויפגעפיהרטע פּרעמיערע רופט אַרויס ענטציקונג!

היינט דאָנערשטאַג, דעם 13-טען, 9 אָוו. - גרויסע סורפּריז-פאָרשטעלונג

אַלע זיץ-פּלעצער צו 1 זל. ווער ס'קויפט פריהער אַ בילעט בעקומט אַ בעסערן פּלאַץ!

פערזאָרגט זיך בעצייטענס מיט בילעטן! צום ערשטען מאָל אין פאָלקס-טעאַטער!

פּיעסע פון לאָדזער לעבען! טיפּען פון דער אונטערוועלט

געשפּילט געוואָרען אין וואַרשאַ איבער 200 מאָל

„די בלינדע יתומה"

אין 7 בילדער פון שייקעוויטש.

עס נעמען אָנטייל די נייע אַנגאַזשירטע אַרטיסטען לויט א. ב.: פ ר ו י ע ן: בעזמאַן, גאָטפריד, זאַסלאַווסקאַ; מ ע נ ע ר: אַריעל, באָלבירסקי, בראָנשטיין, געטליכערמאַן, גאָטפריד. הערשקאָוויטש, נייהויז, פּאָלאַנסקי. .·. מוזיק-ליישונג - מ. קאַכאַנאָווסקי, טעכנישע לייטונג - ד. אַריעל, סופלאָר - וו. נייהויז. בילעטען צו בעקומען אין קאַסע

סיידישע לעבען אין אמעריקא

שמועס מיט׳ן שריפטשטעלער יצחק בלום

אין לאדז ווײלט איצט דער בעקאנטער ניו־יארקער שריפטשטעלער־בעלעטריסט, ה׳ יצחק בלום, וועלכער איז בעקאנט אונזערע לעזער פון זיינע אויסגעצייכנטע ערצעהלונגען אין „נייעם פאלקס־בלאט“.

נאך 25 יאהר זיין אין אמעריקע, מאכט ה׳ בלום איצט א רייזע איבער פוילען און פאהרט בקרוב צוריק. ה׳ בלום האט בעזוכט אונזער רעדאקציע און מיר האבען געהאט מיט איהם א געשפרעך וועגען דעם יודישען לעבען אין אמעריקע און וועגען די איינדרוקען וואס ער טראגט ארויס פון פוילען.

אויף דער פראגע, וואס הערט זיך עפעס מיט יודען און יודישקייט אין אמעריקע, האט ה׳ בלום געענטפערט:

— ס׳איז איצט שלעכט. באלד נאך דער מלחמה האט דאס יודישע לעבען זיך אנגעהויבען דארט פונאנדערוואקסען און ענטוויקלען, אין לאנד זענען געקומען אלץ נייע בלוט־שטראמען פון יענער זייט ים. ס׳זענען דעמאלט געווען, ווי מען זאגט, גוטע צייטען, דיווירטשאפטליכע לאגע איז געווען א גוטע, די ביזנעס־לייט האבען ענטוויקעלט זייערע אונטערנעהמונגען און ד יארבייטער האבען געהאט גענוג ארבייט. האט זיך טאקע דעמאלט שטארק געהויבען דאס לעבענס־ניווא פון די יודען, אבער דאן האט זיך אנגעהויבען א געיעג רייך־צו־ווערען, ס׳האט זיך אנגעהויבען א געשיכטע מיט׳ן „וואל־סטריט“, די ניו־יארקער בערזע, מ׳האט אנגעהויבען שפעקולירען מיט אקציעס, געשעפטס־לייט האבען פערנאכלעסיגט זייערע געשעפטען, טראכטענדיג זיך אז ס׳לוינט נישט צו האנדלען און פראדוצירען, אז מ׳קען רייך ווערען אין פערלויף פון איין טאג, ארבייטער האבען געגומען זייערע עטליכע אפגעשפארטע גראשענס און געקויפט אקציעס. אזוי איז געגאנגען א לענגערע צייט, מ׳האט נישט געוואוסט ווי מע ןהאלט אויף דער וועלט, דאן זענען געקומען די בעריהמטע בערזען־קראכען, ווער ס׳האט געהאט פיל געלד איז געבליבען ביי ווייניג, ווער ס׳האט געהאט ווייניג דער איז געבליבען אנ׳ארי־מאן, דאן איז נאך געקומען דער באנקראט פון דער בעריהמטער „באנק פון די פעראייניגטע שטא־טען“, וועלכער איז געלעגען אין יודישע הענד, און וואו דאס רוב יודען האבען געהאלטען זייערע אפ־שפארונגען און די הויפט־זאך, ס׳איז געקומען דער אלגעמיינער וועלט־קריזיס און אלץ האט זיך ווי אפגעהאקט, ס׳זענען פערהאן מיליאנען ארבייטס־לאזע. צוליב וואס? צוליב דער ענטוויקלונג פון דער טעכניק, וועלכע האט געמאכט איבריג ארבייטער־הענד אדער צוליב דעם אלגעמיינעם קריזיס — דאס איז אלץ איינס, א פאקט, אז ס׳דרעהען זיך אַרום מיליאנען מענשען, וועלכע האבען נישט וואו צו פערדינען א סענט.

די דאזיגע עקאנאמישע לאגע האט זיך פער־שטעהט זיך אפגערופען אויף דער קולטורעלער, פילאנטראפישער און פראפעסיאנעלער ארבייט, דאס רופט זיך אפ אויף דער יודישער פרעסע, אויפ׳ן יודישען טעאטער, אויפ׳ן יודישען בוך, דער לעבענס ניווא איז געפאלען, די פראפעסיאנעלע „יוניאנס“ האבען פערלוירען זייער חשיבות און כוח, די פילאנ־טראפישע אינסטיטוציעס ארבייטען שוואכער, מיט איין ווארט ס׳איז שלעכט.

— דער אויסגאנג?

— לויט מיין מיינונג איצט האפנונגסלאז. מ׳־ווארט, וואס מ׳וועט אויסווארטען וועט בעוויזען די צוקונפט.

— וואס פארא איינדרוק טראגט איהר ארויס וועגען דעם יודישען לעבען אין פוילען?

— אויב איך האב געזאגט, אז די לאגע אין אמעריקע איז שלעכט, איז זי די לאגע פון די יודען אין פוילען פיל ערגער ווי שלעכט. איך בין געפאה־רען איבער דער פראווינץ און געזעהען ווי דער יודישער קליינהענדלער און האנדווערקער גערט אונטער, אלץ איז פעראַרימט, פשוט רואינירט, קיין שום ליכטיגער שטראהל פון האפנונג איז ביי די מענשען נישטא, מענשען לעבען אהן מארגען און אפילו אהן היינט, ווען נישט די אונטערשטיצונגען, וואס דאס קליינע שטעטעל בעקומט נאך פון אמערי־קע — הגם פיל ווייניגער ווי אמאל — וואלט די לאגע נאך פיל ערגער געווען.

איין זאך וואס האט זיך מיר געשלאגען גלייך אין די אויגען אריין ביים אנקומען קיין פוילען, איז דאס, וואס מיר דוכט זיך, אז דא קען מען נישט ענטוויקלען קיין געשעפט, אין אמעריקע למשל, צאהלט מען דאך אויך שטייערן, ווייל שטייערן מוז מען אומעטום צאהלען, א מלוכה זאל קענען עקזיסטירען, אבער ס׳האנדעלט זיך אין סיסטעם. אין אמעריקע האט יעדער די מעגליכקייט צו ענט־וויקלען זיין געשעפט וויפיל ער וויל נאר און ווי אזוי ער וויל. דא האב איך בעמערקט איז יעדער פשוט געצוואונגען צו פערקלענערן זיין געשעפט, אלץ קלענער און קלענער מאכען אויס מורא פאר׳ן אויג פון שטייער־אינספעקטאר.

ס׳ערגסטע איז אבער, וואס אלע און אלץ איז אזוי האפנונגסלאז, אזוי רעזיגנירט, אהן יעדען פונק פון האפנונג אויף בעסערע צייטען.

אפעריירט מיט פאלשע באנק-טשעקען

2 „סוחרים“ האבען בעשווינדעלט לאדזער און טאמאשאווער אויף הונדערטער טויזענדער זל.

(א) ביז׳ן יאהר 1923 האט זיך אויף מאזאוויע־קי 1 געפונען די „אלגעמיינע באנק“ אנ׳אפטיילונג פון דער זעלבער באנק אין ראוונא. די באנק איז ליקווידירט געווארען אין לאדז, נאר ביי די היגע איינוואוינער יעזשי פריוועס און סטאניסלאוו געלרובין איז די באנק נאך נישט געווארען ליקווידירט און זיי האבען אפעריירט מיט פאלשע טשעקען פון דער זעלבער באנק.

די ביידע לייט האבען זיך אריבערגעצויגען קיין קאבין און פון דארט אויס געפיהרט גרויסע געשעפטען מיט לאדז און טאמאשאוו און ווי דער שטייגער איז, האבען זיי געדעקט זייערע קבלות טיילווייז מיט מזומן און טיילווייז מיט וועקסלען און טשעקען.

דער שפיץ איז, אז ביידע אפעריסטען זענען פערשוואונדען און נאך זיי זענען געבליבען פאלשע באנק־טשעקען אויף הונדערטער, טויזענדער זל., וואס זיי האבען געגעבען אלס „דעקונג“ פאר סחורות פערשידענע סוחרים אין לאדז און אין טאמאשאוו.

פאליציי זוכט ארום די פערשוואונדענע אפע־ריסטען, נאר ווער ווייסט וואוהין זיי האבען שוין בעוויזען עוקר צו זיין.

ברוטיגער באנדיטען-אנפאל

4 פערמאסקירטע רוצחים דערמארדען דעם פאטער, און פערוואונדען שווער דעם זוהן

(2) נעכטען ביינאכט, 11 א זייגער איז אין דארף לאגעווניק פאקלאשטארנע פארגעקומען פאל־גענדעס:

אין זיין הויז איז געזעסען פיאטר מאקאווסקי (48 יאהר אלט), זיין ווייב קאטאזשינא און זיין 23־יאהריגער זוהן באלעסלאוו.

זיי האבען זיך שוין געקליבען צו גיין לייגען שלאפען, אבער פלוצים האט זיך אויפגעפראלט די טיר, און אין שטוב זענען אריינגעפאלען 4 פער־מאסקירטע באנדיטען.

זיי האבען אויסגעלאשען די לאמפ, און אנגע־הויבען מערדערליך צו שלאגען די מאקאווסקי׳ס.

מאקאווסקי האט זיך געוואלט ראטעווען פון די רוצחישע הענד, האט ער ארויסגעכאפט א רע־וואלווער, און אנגעהויבען צו שיסען אין די אנ־פאלער.

דאן האבען די אנפאלער אויך געענטפערט מיט א שיסעריי, און א שווער־פערוואונדעטער פון פיר קוילען אין קאפ און אין דער ברוסט, האט מאקאווסקי בעוויזען ארויסצולויפען אין הויף און אלארמירען נאך הילף.

איהם איז אבער נאכגעלאפען איינער פון די באנדיטען, וועלכער האט איהם מיט א ביקסטער קויל אין קאפ אוועקגעלייגט א טויטען.

ביבי לבינו האבען די באנדיטען ווייטער געשא־סען אין דער שטוב, און שווער פערוואונדעט באַ־לעסלאוון אין דער ברוסט.

פון דער שיסעריי האט זיך דערוויל אויפגע־וועקט דאס גאנצע דארף, און די באנדיטען זענען פאר שרעק ענטלאפען.

עס איז אויך תיכף אנגעקומען פאליציי, וועל־כע האט פערארדענט אנ׳אבלאווע.

מען איז זיך משער, אז דער באנדיטען־אנפאל איז נישט געמאכט געווארען מיט רויב־כוונות, נאר עס האט זיך דא געהאנדעלט וועגען א נקמה־אקט.

שרפה אין יעקב קעסטענבערגס פאבריק

(2) נעכטען אנ׳ערך 10 אין אווענד איז אויס־געבראכען א שרפה אין דער פירמע „יעקב קעס־טענבערג, אקצ. געזעלש. פון באוועל־מאנופאקטור“ נאוואָ־טארגאווע 26.

דאס פייער איז אויסגעבראכען אין א שאפע אנגעלאדענט מיט באוועל־פעקלעך.

די שרפה האט בעמערקט דער נאכט־וועכטער, וועלכער האט תיכף אלארמירט די פייערלעשער.

עס זענען אנגעקומען די 1, 2 און 3 פייערלעשער־אפטיילונגען, אונטער די לייטונג פון קאמענדאנט גראהמאן, און די רעטונגס־אקציע האט געדויערט העכער א שעה צייט.

די היזקות זענען גרויס, הגם נאך נישט בערעכנעט.

עס זענען פולשטענדיג אפגעברענט געווארען 2 גרויסע שאפעס מיט באנוועל.

לויט דער ערשטער פאליציייאישער אויספאר־שונג איז די שרפה ענטשטאנען פון א נישט־אויס־געלאשענעם פאפיראס, וועלכען אנ׳ארבייטער האט נאכלעסיג אוועקגעווארפען.

דאס בילדונגס-מיניסטעריום אפראבירט א לעהר-בוך פון א יודישען פעדאגאג

אין די ברייטע לעהרער־קרייזען וועט ארויס־רופען א גרויסע צופריעדענהייט די ידיעה, אז דאס לעהר־בוך פאר פויליש פון בעקאנטען פעדאגאג י. וויינגארטען „פיערווסע טשיטאנקי דלא דזעצי מיעסקיך“ איז געווארען דורך דעם בילדונגס־מיניסטעריום אפראבירט פאר אלע פאָלקס שולען.

נאך איידער דאס בוך האט בעוויזען צו בע־קומען די מיניסטעריאלע אפראבאטע איז עס וואַ־רם אויפגענומען געווארען דורך דער לעהרער־שאפט און אין פערלויף פון א קורצע צייט זענען פערקויפט געווארען איינציגע אויפלאגעס.

דאס לעהר־בוך איז צוזאמענגעשטעלט לויט די נייעסטע פעדאגאגישע אנשויאונגען און איז בע־שטימט פאר קינדער פון דעם צווייטען שול־יאהר. עס איז ארויסגעגעבען געווארען זעהר עסטעטיש, געדרוקט אין צוויי פארבען און פרעכטיג אילוסט־רירט דורך דער בעקאנטער קינסטלערין פ. ווינגלעז.

שוידערליכער זעלבסטמארד פון א יודישער פרוי

בעכטען נאכמיטאג האבען די איינוואוינער פון זשעלאזנא 16 (באלוט) דערהערט ווי פון דער וואוי־נונג פון רחל יאמא הערען זיך שטארקע קרעכצען. ווען די לאקאטארען פון הויז זענען אריין אין דער וואוינונג, האבען זיי דערזעהען א שרעקליך בילד, אויף דער פאדלאגע איז געלעגען די 35־יעהריגע רחל יאמאן אין א קאלוזשע בלוט און אין איהר ברוסט האט געשטעקט א מעסער. צוערשט האט מען געמיינט, אז מ׳האט דא צו טון מיט א באנדיטען־אנפאל. מ׳האט גלייך אלארמירט די פא־גאטאוויע, וועלכע האט געפונען די אומגליקליכע אין א זעהר שווערען צושטאנד. זי איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל אויף דרעווגאווסקא גאס.

ס׳האט זיך אבער באלד ארויסגעשטעלט, אז קיין שום אנפאל איז נישט געווען, נאר די פרוי איז אויף אזא אופן בעגאנגען זעלבסטמארד.

די סיבה פון זעלבסטמארד איז נאך נישט בע־קאנט, ווייל די זעלבסטמערדערין איז די גאנצע צייט נישט ביים בעוואוסטזיין.

זעלבסטמארד פון אמאגיסטראט-בעאמטען

וועלכער האט פערשוואנדעט מאגיסטראט-געלד

(א) ווי מיר האבען שוין בעכטען מודיע גע־ווען, האט דער מאגיסטראט־בעאמטער עדווארד וויראמבקעוויטש פערשווענדעט א גרויסע סומע מא־גיסטראט־געלדער און איז נעלם געווארען.

נעכטען האט מען אויפ׳ן פעלד נעבען פאב־יאניץ געפונען א דערשאסענעם מענשען, און ווי עס האט זיך ארויסגעוויזען, איז דער דערשאסענער, דער פערשוואונדענער וויראמבקעוויטש, וועלכער האט געוואלט אויסמיידען די שטראף פון געריכט דורכ־דעם, וואס ער האט אין זיך אריינגעשאסען עטליכע קוילען. דער זעלבסטמארד איז איהם אבער נישט געלונגען, ווייל אין שפיטאל האט מען איהם אפגע־ראטעוועט און עס איז פארהאן אנ׳אויסזיכט, אז ער וועט בלייבען לעבען.

ביים בעט פון זעלבסטמערדער האט מען א־ווועקגעשטעלט א פאליציאנט.

נאך 4 טעג פארשטעלונגען
פון די ווארשאווער סטאר-ארטיסטען
אין „פילהארמאניע“
היינט דער בלינדער פאיאץ
צום לעצטען מאל!

דער דאלאר אין לאדז

נעכטען איז געווען דער אפיציעלער קורס פון דאלאר 9 מיט א האלב. נישט אפיציעל 901,50 ביי א רוהיגער טענדענץ.

לאדזער 8-פראצענטיגע ליסטעס

נעכטען איז דער אפיציעלער קורס פון לאָדזער 8־פראצענטיגע ליסטעס 65. נישט אפיציעל 65 ביי א שוואכער שטימונג.

פון דער „ווילנער טרופע“

היינט — שלום עליכם׳ם „200,000“

היינט ווערט געשפילט די שלאגער־געזאנגס־קאמעדיע פון שלום־עליכם „200,000“ (לויט׳ן „גרויסען געווינס“) אין דער אויסגעצייכנטער אינסצע־נירונג און רעזשי פון יעקב ראטבוים.

ווי מען גיט אונז איבער, איז די „ווילנער טרו־פע“ אונטער דער אנפיהרונג פון מ. מזא״ה איינגע־לאדענט געווארען אויף א גרויסען טורנע קיין דרום־אפריקא.

די טרופע וועט שוין אינגיכען ארויספאהרען פון פוילען.

היינט אין „פילהארמאניע“

כמעט אנ׳אומזיסטע פארשטעלונג פון דעם „בלינדען פאיאץ“

כדי צו פאפולאריזירען די פארשטעלונגען, די ארטיסטען, און די פיעסען, ווערט היינט געגעבען די גרויסע שלאגער־אפערעטע „דער בלינ־דער פאיאץ“ כמעט אומזיסט, אלע בילעטען אין פארטער, פון דער ערשטער ביז דער לעצטער רייהע צו איינהייטס־פרייזען צו 1 זל. באלקאן — צו 50 גראשען.

נעכטיגע רינג-קאמפען אין צירק

אין דער ערשטער פאר האבען געקעמפט מארטינאוו־סאן־מארס. געזיגט האט אין דער 22 מינוט סאן־מארס. אין דער צווייטער פאר האט שטעקער בעזיגט פאשאוו׳ן.

דער קאמף פינעצקי־יאגא איז נאך א שעה קעמפען איבערגעגאנגען אויף פונקטען, געזיגט האט יאגא אין דער 70 מינוט. ווילינג האט בעזיגט דעם אונבעקאנטען (פליקוס) אין דער 15 מינוט.

היינט 4 דעצידירענדע קאמפען: ווילינג — מארטינאוו; פליקוס — סאן מארס, פינעצקי — פא־שאוו; שטעקער — יאגא.

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, 13 אויגוסט

12.10 צייט־סיגנאל. 13.15 גראמאפאן־מוזיק.

16.45 גראמאפאן־מוזיק. 16.50 קאמוניקאט פאר פישער און שיפער. 17.10 פארלעזונג. 17.35 גראמאפאן־מוזיק. 18.00 פארלעזונג. 19.00 סאליסטען־קאנצערט. 19.20 פערשידענעס. 19.40 גראמאפאן־מוזיק. 20.00 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס־קאמער. 20.15 ראדיא־פרעסע. 21.30 קאנצערט. 22.00 פארלעזונג. 22.15 פעליעטאן. 22.30 קאמוניקאטען. 13.00 סאליסטען־קאנצערט. 24.00 לייכטע און טאנץ־מוזיק.

אריז
יעדען קוואנטום
צו ביליגע פרייזען
ליפערט
Lodownia Południowa 22
tel. 190-48 i 191-26.

געגען שווייס פון פיס

אין אדטש יסקעס נוצט נאר דעם שוין 20 יאהר בעוואוסטען פראשעק און פלאסטער „ראדיקאל“ פרייז נור 30 גראשען. נוצט נישט קיין אנדערע ענליכע נאכמאכונגען, וועלכע ברענגען קיין נוצען און שאדען די פיס, און נוצט נאר מיט מיין שטעמפעל. אויך א גוט מיטעל צו וואנצען און שווארצע ווערים פרייז 50 גראשען, אויך פליין „ראדיקאל“ וואשט אפ שמוץ און פלעקען פון אלע קאלירטע שיך.
פרייז 70 גר. א פלעשעל
צו בעקומען ביים צייטונגס־פערקויפער
וועלביארזש, אלט־שטאט 1.
פאדערט נאר מיט מיין שטעמפעל

הכנות צום 10-טען לאנד-צוזאמענפאהר

פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוילען

וו א ר ש א, (יט"א) אויף דער לעצטער זיצונג פון ציוניסטישען צענטראל - קאמיטעט, וועלכע איז פארגעקומען פאר'ן אפפאהר פון פרעז. דעפ. י. גרינ-בוים אויף אוראלויב, זענען ווידער בעהאנדעלט גע-ווארען א רייהע פראגען, וואס שטעהען אין צוזא-מענהאנג מיט'ן 10. לאנדעס-צוזאמענפאהר פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוילען, ארום דער פאר-בערייטונג פון וועלכען עס קאנצענטרירען זיך איצט די הויפט-ארבייטען פון צ. ק. עס זענען אויס-געהערט געווארען בעריכטען וועגען גאנג פון דער פאר-בערייטונגס-אקציע אין פערשידענע קרייזען, וועלכע ווערט דארט אנגעפיהרט דורך די בעפול-מעכטיגטע און אינסטרוקטארען פון צ. ק. ווי עס איז צו זעהען, פון ד יבעריכטען ווערט פערגרע-סערט די צאהל פון די מיטגלידער, און דער צ. ק. גלויבט, אז צום נעכסטען צוזאמענפאהר וועט די מיטגלידערשאפט פון דער ציוניסטישער ארגאני-זאציע אין פוילען זיין פיל גרעסער ווי צום פאריגען צוזאמענפאהר.

עס איז פעסטגעשטעלט געווארען א טערמין פאר'ן פערענדיגען די רעגיסטראציע און ווערבירונג אקציע אויפ'ן 1. אקטאבער 1931. ביז דעם דאזי-גען טערמין מוזען אלע ארטיגע אגודות דורכ-פיהרען די אקציע פון איבערעגיסטרירען און ווערבירען חברים, די ארטיגע קאמיטעטען מוזען נור אמפריהסטען צושיקען פולע רשימות פון די בידאהעריגע חברים, וועלכע זענען איצט איבער-רעגיסטרירט געווארען, ווי אויך די אונטערגע-געשריבענע דעקלאראציעס פון די ניי - ווערבירטע חברים, באכ'ן בעקומען די דאזיגע רשימות און דעקלעראציעס, צוזאמען מיט'ן בעטרעף פון פאר-טיי-שטייער וועלען דורכ'ן צ. ק. ארויסגעשיקט ווערען די כרטיסי-חבר אויפ'ן יאהר 1931, וועלכע גיבען דאס אקטיווע און פאסיווע וואהל-רעכט צום נעכסטען צוזאמענפאהר.

אויף דער זיצונג איז אויך אויספיהרליך בעהאנדעלט געווארען דער ענין פון צונויפרופען א קאנפערענץ פון אלע ציוניסטישע פרנסים אין לאנד, אז עס איז שוין מיטגעטיילט געווארען, וועט דער דאזיגער צוזאמענפאהר פארקומען חול-המועד-סוכות און וועט געווידמעט זיין דעם קהלות-פראבלעם בכלל און דער טאקטיק און ארבייט פון די ציוניסטישע פרנסים בפרט. אין צוזאמענהאנג מיט דעם איז ארויסגעשיקט געווארען דורכ'ן קהלות-רעסארט ביים צ.-ק. אן אויספיהרליכע אנקעטע צו אלע ציוניסטישע אגודות אין לאנד, וועלכע דארפען געבען א קלאר בילד איבער דער איצטיגער לאגע פון די יודישע קהלות א יןפוילען און גלייכצייטיג דינען אלס מאטעריאל פאר דער ארבייט פונ'ם צוזאמענפאהר. אלע ארטיגע קאמיטעטען ווערען אויפגעפאדערט תיכף-ומיד נאכ'ן ערהאלטען די אנקעטע אויסצו-פיהלען זי (די תשובות מוזען זיין פולע און גע-נויע) און אונפערזוימט זי איבערשיקען צום קהלות רעסארט ביים צ.-ק. די אגודות, וועלכע האבען צו-ליב וועלכע עס איז סיבות נישט ערהאלטען די אנ-קעטע — דארפען וועגען דעם תיכף מעלדען דעם קהלות-רעסארט, וועלכער וועט זיי די אנקעטע גלייך ארויסשיקען.

אנגעהויבען צו בויען דעם ערשטען יודישען שפיטאל אין מאנטרעאל

מ א נ ט ר ע א ל, (יט"א) דער נייער גענעראל-גובערנאטאר פון קאנאדע, לארד בעסבארא האט זיך בעטייליגט אין דער פייערונג פון לעגען דעם גרונד שטיין אונטער'ן יודישען ערשטען שפיטאל אין מאנ-טרעאל. אין דער פייערונג האבען זיך בעטייליגט אוי אנדערע פראמינענטע פארשטעהער פון דער קאנא-דישער רעגירונג, פון שטאטישע אינסטיטוציעס און יודישע ארגאניזאציעס.

מערקווירדיגע פאסירונג מיט א ווילנער יודיש מיידעל

די דאמשביקעס אויפ'ן כוטאר שטאנישקי, גי-בער איבער פאלגענדע מערקווירדיגע געשיכטע:

אויפ'ן כוטאר איז איינגעשטאנען אויף דאַ-טשע די ווילנער יודישע פרייליין געניע סאמ—י פון ווילנער גאס.

מיט דריי וואכען צוריק איז געניע פלוצלונג נעלם געווארען.

געניעס קרובים האבען נישט געוואוסט, וואס איבערצוקלערען, תחילת האט מען גערעכענט, אז זי איז בשתיקה ארויסגעפאהרען קיין ווילנע, ס'-האט זיך אבער ארויסגעוויזען, אז אויך אין וויל-נע איז געניע נישטא.

די קרובים פון דער פערשוואונדענער פריי-ליין האבען זיך געווענדעט נאך הילף צו דער פאליציי.

ס'איז פערפיהרט געווארען אן אויספארשונג, וועלכע האט נישט געבראכט צו קיין שום קאנקרעטע רעזולטאטען.

ערשט מיט א פאר טעג צוריק, שפעט ביינאכט זענען געניעס קרובים אויפגעוועקט געווארען פון שלאף דורך א שטארקען קלאפען אין טיר.

מען האט געעפענט די טיר און דערזעהען, אז דאס האט געקלאפט די פערשוואונדענע געניע.

די צופרידענע קרובים האבען אנגעהויבען צו פערשיטען די פרייליין מיט א האגעל פראגעס. דאס מיידעל איז אבער געוועזען אזוי אויפגערעגט, אז זי האט גארנישט געקאנט דערקלערען, ערשט א ביסעל שפעטער ווען זי האט זיך עטוואס בערוהיגט האט זי דערצעהלט פאלגענדע געשיכטע:

זייענדיג אויף דאטשע האט זי זיך בעקענט מיט א קריסטליכען יונגענמאן י. יאוואארסקי, וועל-כער האט זיך אין איהר פערליבט.

פון דעמאלט אן פלעגט יאוואארסקי טאג טעג-ליך אפהיטען זי, ווען זי פלעגט געהן שפאציר'ען און פלעגט כסדר צושטעהן צו איהר מיט זיין ליבע. דער-ביי האט ער זי פארגעלייגט זי זאל זיך שמד'ן און חתונה האבען מיט איהם.

געניע האט איהם געגעבען צו פערשטעהן, אז זייערע בעמיהונגען זענען אומזיסטע און דער-פון וועט גארנישט ארויס.

יאוואארסקי האט דאן בעשלאסען אנצעווענדען לגבי דער פרייליין א געוואלד טאט.

איינמאל האט ער איהר בעגעגענט פאהרענדיג אויף א ברישקע און פארגעלייגט איהר אדורכ-צופאהר'ען זיך.

ווען די ברישקע האט זיך געפונען אין מיטן וואלד, האט ער איך פלוצלונג געווארפען אויף איהר, געבונדען איהר די הענד, פערבונדען דאס מויל, און צוגעפיהרט צו אנ'איינזאמער כאטע פון א וואלד-וועכטער, וואו ער האט זי פערשלאסען אין א בעזונדער'ען צימער. יאוואארסקי האט איהר דערקלערט, אז ער וועט איהר האלטען אין גע-פענגעניש אזוי לאנג ביז זי וועט נישט מסכים זיין חתונה צו האבען מיט איהם, צוויי וואכען צייט האט דאס מיידעל געוואוינט אין פערשלאסענעם צימער פון וואלד-וועכטערס הייזעל. אויפ'ן 13-טען טאג איז איהר געלונגען צו אנטלויפען.

וועגען דער געשיכטע איז געמאלדען געווא-רען דער אויספארשונגס-מאכט, וועלכע האט פער-ארדענט צו פערהאלטען יאוואארסקין.

היינט און פאלג. טעג!

א זעהר סענסאציאנעלער פילם א. נ.

די געהיימנישפולער

דזשעמס

סענסאציאנעלע אוואנטורעס פון דעם עלעגאנטען איינברעכער.

אין די הויפט-ראלען: וויליאם היינעס, ק'אר. ז דעז (סלים)

אין צוגאב פראגראם: גלענצענדע קלאונ-צונגאבען און לאנד-אקטועלליטעטען.

אנהויב אין געוועהנליכע טעג 5 אכטיטאג שבת, זונטאג און יום-טוב 3 בייטאג פאפולערע פרייזען.

אויפ'ן 1-טען סעאנס 50 גר. אין 1 זל.

דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט.

Dr. med.

I. Grynberg

אינעוליכע קראנקהייטען: ספעצ. פאר האריך

צוריקגעקעהרט

CEGIELNIANA 17 צעגעלניאנא

Telefon 174 15 טעלעפאן

די קאניוקטור אין דער תבואה-בראנזשע

טייל קרייזען מיינען, אז די סיטואציע אויפ'ן תבואה-מארק האט זיך פערערגערט און אז דאס וועט נאכציהען אנ'אלגעמיינע פערשארפונג פון קריזיס.

אבער די איצטיגע שוואכע פרייזען שטימונג קען לגמרי נישט דינען פאר קיין מאסשטאב פאר דער אלגעמיינער קאניונקטור אויף תבואה.

כדי צו מאכען פערשטענדליך דעם מצב וועגען תבואה-האנדעל, מוז מען פריהער מאכען א פאר בעמערקונגען וועגען דער סטרוקטור פון תבואה-האנדעל, און דאס, וואס עס געשעהט נאכ'ן נייעם שניט, קען נישט ווערען גערעכענט אלס פארטזעצונג פון אלטען יאהר.

אויב נאכ'ן נייעם שניט געפינען זיך גרויסע זאפאסען אלטע תבואה, ווירקט דאס, אז ד יפרייזען פון תבואה זאלען פאלען, אזוי ווי דאס איז גע-ווען פאראיאהרען. עס זענען דאן געווען גרויסע לאגערן אלטע תבואות און דער נייער שניט איז אויך געווען געלונגען, צוליב וואס דער אנבאט איז כסדר געוואקסען און קיין שום איבטערוועג איז נישט געווען אומשטאנד צוצונעהמען די אלע מענגעס תבואה, וואס מען האט געווארפען אויפ'ן מארק, אויב אבער נאכ'ן נייעם שניט זענען קיין זאפאסען פון פריהער נישטא און דער שניט איז א קנאפער, דאן האט די נייע סיטואציע גארנישט צו טון מיט דעם אלטען יאהר.

די איצטיגע ביליגערע פרייזען אויף תבואה זענען לגמרי נישט קיין בעוויז, אז די קאניונק-טור אויפ'ן היגען תבואה-מארק האט זיך נאכ'ן שניט פערערגערט, פערקעהרט, ווער עס קען די סיטואציע, וויסט, אז די לאגע איז אומפערגלייכליך בעסער און גינסטיגער. די פערביליגערונג פון די איצטיגע פרייזען איז דערפאר נאר א צייטווייליגע ערשיינונג און וועט נישט האלטען לענגער ווי עטליכע וואכען.

די לאנדווירטען זענען איצט אויף עטליכע וואכען צייט געבליבען אהן שום קרעדיט און שטי-צע. דאס ווערט ערשט איצט ארגאניזירט, די לאנדווירטען און גוט-בעזיצער דעקלארירען זיך ערשט דערויף, אז דאס ארויסגעבען די קרעדיטען וועט זיך ערשט אנהויבען אין איניגע וואכען ארום.

די אינטענדאנטור'ען און די שטאטישע אפראַ-וויזאציע-אמטען זענען אויך נאך נישט צוגעטרעטען איינקויפען, אויף אזא אופן זענען אויפ'ן מארק פארהאן ווייניג קויפערס און א סך פערקויפערס.

ווען מען נעהמט דאס אלץ אין אכט, מוז מען קומען צו דער איבערצייגונג, אז די איצטיגע פרייזען זענען געווען מעסיג און ווער'ען מיט עקשנות איינגעהאלטען.

Prywatne POGOTOWIE LEKARSKIE

ZIELONA 6,

Telefon 12-333

tel. 12-333

tel. 12-333

ערטיילט דרינגענדע ערצטליכע הילף אין אלע פלוצימדיגע סארפאלען צו יעדער צייט ביי-נאַ: און ביינאכט ווי אויך אין אלע אקושעריע און גינעקאלאגישע הילף.

קרבנות פון שפיאנאזש

...סאציאנעל קרימינעלישער ראמא

(18

דער רוס האט מיט א בעוועגונג נישט ארויס-געוויזען, אז ער הערט ד יפראגע פונ'ם געהיימ-אגענט.

צודריקענדיג דעם קאפ מיט די הענד, איז ער געזעסען אין שטול, נישט ריהרענדיג זיך, און ס'האט געמאכט דעם איינדרוק, ווי ער וואלט גע-שלאפען.

— איך ווייס אליין זעהר ווייניג, — האט ער-קלערט דער פראפעסאר קאטשיאלא — איך קאן אייך באר זאגען, אז די לעדי ראלסאן פלעגט באר פון צייט צו צייט קומען אהער, כדי צו בע-זוכען איהר קוזין, מיין ליבען תלמיד, באריס מע-ליקאווען, וועלכער האט זיך אקארשט צוריקגע-קעהרט פון א דרייטאגיגע נסיעה אין צפון. ער איז בעקומען אין אוועבד, און האט זיך דערוואוסט די שרעקליכע נייעס... איהר זעהט דאך אליין, ווי נידערגעשלאגען, ווי צובראכען ער איז...

קאטשיאלא איז אויפגעשטאנען, געעפענט די שאנק, און ארויסגענומען א פלאש מיט ווין און דריי גלעזער.

— דאס וועט איהם אביסעל קרעפטיגען... און פאר אונז גופא וועט עס זיין א גאנץ נוצליכע זאך... ביטע!... ס'איז זעהר א גוטער ווין... איך רעקאמענדיר אייך. — האט ער צוגעגעבען מיט אנ'איידעלען שמייכעל.

ער האט אנגעגאסען א גלאז ווין, איז צו-געגאנגען צו מעליקאווען, און אנגעהויבען צו רעדען מיט איהם, ווי מיט א קינד:

— נו, טייערינקער, טרינקט אויס אביסעל... שטארקט זיך!.. דאס בעט איך אייך — איך, אייער מאעסטרא!.. דער טיביאר איז געקומען, כדי צו דערוויסען זיך דעם אמת, און איהר מוזט איהם העלפען.

מעליקאוו האט אויסגעשטרעקט זיין ציטערענדי-גע האנד און אויסגעטרונקען.

נאך א קורצען ישוב הדעת, האט שנעל אנ-געגאסען פאר זיך א גלאז און דערלאנגט א גלאז עוואנסען.

דער ווין איז ווירקליך געווען א גוטער.

— נו, אט איז שוין איצט בעסער? — האט זיך אפגערופען דער אלטער, אפשטעלענדיג דעם ליידיגען גלאז, און קוקענדיג מיט אומרוה אויף באריסען, וועלכער האט זיך אויסגעגלייכט אויף זיין שטול, און האט געקוקט אויפ'ן געהיים-אגענט מיט פיבערדיג-ברענענדע אויגען.

— וואס ווילט איהר וויסען? — האט דער יונ-גערמאן א פרעג געטון אויף א גוטען ענגליש מיט א שטילען אויפגערעגטען קול.

— דאס אלץ, וואס איהר קענט מיר דער-ציילען וועגען דער לעדי ראלסאן... דער מאעסטרא זאגט, אז איהר זענט זיין קוזינע... איז ריכטיג?

— יא, אזוי איז עס! אבער מעהר גארנישט קאן איך אייך נישט זאגען.

— הארכט, מיסטער מעליקאוו, דאס איז דאך נישט אמת, — האט שנעל טרוקען דערקלערט — אין מיין רשות געפינען זיך א סך בריף, וואס איהר האט איהר נישט לאנג צוריק געשריבען און זייער אינהאלט (איז מיר בעקאנט... פער-שטייט איהר מיך?

— ניין! — האט קורץ געענטפערט מעליקאוו.

— אויב אזוי, וועל איך אייך עס פרובען דערקלערען.

— איהר מיינט, אז איך האב זי דערמארדעט?

— האט מעליקאוו אומגעריכט א געשריי געטון מיט גרימצארן — איך, וואס איך בין גרייט צו אפגעבען די נשמה, דאס גאנצע לעבען, כדי זי צו ראטעווען!

— אזעלכע געדאנקען האב איך נישט גע-האט. איך וואלט אפשר אזוי געטראכט, ווען איך וויס נישט, אז איהר זענט נישט געווען אין לאנדאן בעת'ן מארד... מיין חוב איז אבער צו געפינען דעם מערדער. אויב איהר זאגט זיך אפ מיר צו העלפען, און זאגען מיר אלץ, וואס איהר ווייסט, וועט איך דאך אויסקומען שפעטער צו דער-ציילען אלץ פאר'ן געריכט... טוט אלזא, ווי איהר פערשטייט.

— ער איז גערעכט, — האט זיך קאטשיאלא אפגערופען — איהר מוזט איהם זאגען אלץ, וואס איהר ווייסט, מיין טייערער... זיי, די נארנים, האבען זיך שטענדיג אויסבעהאלטען פון מיר! — האט ער צוגעגעבען מיט א זיפץ, ווענדענדיג זיך צו שנעלן.

— גוט... ביז מיסטער מעליקאוו וועט בע-שליסען ביי זיך ווי ער האט צו האנדלען, וועט איהר אפשר אליין, הער פראפעסאר, מיר אויפ-קלער'ען, אין וואס זענען בעשטאנען אייערע בע-ציהונגען מיט איהם און לעדי ראלסאן, און ווע-גען וואס זי איז אהער אפט געקומען, אויסבעהאל-טענדיג עס פון איהר מאן?

דער אלטער האט פערביטער'ט אוועקגעמאכט מיט דער האנד.

— איך ווייס אזוי קנאפ!! — האט ער זיך טרויעריג אפגערופען — אלענפאלס, ווייס איך ווע-ניג וועגען דער לעדי ראלסאן, אבער וועגען דער דאנגא פאולא, ווי מיר האבען זי גערופען... איך האב ליב באריסען, ווי אנ'אייגענעם זוהן... איך האב זיך בעקאנט מיט איהם מיט עטליכע יאהר צוריק אין רוסלאנד, ווען ער איז נאך געווען א קליין יונגעלע, און געהאט א מלאך-שטימעלע. ער האט זיך קיינמאל נישט געלערענט זינגען, אבער געזונגען האט ער, ווי א פויגעל... איך האב דאן געזאגט זיין מוטער: „גיט מיר איהם און איך וועל מאכען פון איהם א גרויסען קינסטלער"!.. און אט איז ער סוף כל סוף געקומען...

— ווען?

— מיט צוויי יאהר צוריק... דער גורל אליין האט איהם צוזאמענגעפיהרט מיט איהם, ווייל ער האט פערגעסען וועגען מיר, און זיך נישט גערעכענט מיט מיר צוזאמענטרעפען... ער איז א רוסישער עמיגראנט, וואס איז ענטלאפען קיין ענג-לאנד. ער איז בוכשטעבליך אויסגעהונגערט פאר הונגער, ווען איך האב איהם געפונען און געבראכט אין דעם הויז... איך מיט יוליאן האב איהם אויסגע-פונען, און איך האב איהם אנגעהויבען צו לערנען, צווינגענדיג איהם דערצו. ליידער, סיניאר, וויל ער נישט זינגען, כאטש די שטימע קלינגט ביי איהם וואונדערבאר, ווי פריהער.

(פארטזעצונג קומט).

סטאַלין אין זיין פּריוואַט לעבען

אין פערלאַג פון גוסטאַוו קופּענהויער אין בערלין איז איצט אַרויס אַ בוך פון עסאַד־בעי „סטאַלין", וואָס שטעלט פאָר גאַנץ אויג געוועהנליך די דאָזיגע אינטערעסאַנטע געשטאַלט פון דער נייער רוסישער געשיכטע.

סטאַלין, דער איצטיגער „נישט געקרוינטער צאַר פון רוסלאַנד", דער מעכטיגער דיקטאַטאָר אינ'ם סאָוויעטן־פערבאַנד, האָט נישט קיין צייט פאַר אַ פּריוואַטן לעבען.

און דאָך פיהרט סטאַלין אַ פּריוואַט לעבען וואָס אונטערשיידעט זיך (מערקווירדיג מיט זיין שטייגער פונ'ם לעבען פון די איבעריגע קאָמוניסטן.

אין זיין יוגענד האָט סטאַלין חתונה געהאַט מיט דער יונגער גרוזינערין סוואַנידזע; זי איז אָבער געשטאָרבען פון אַ לונגען־קראַנקהייט נאָך פאַר דער רעוואָלוציע, און איהר האָט סטאַלין אַ זוהן.

שפּעטער, שטעהענדיג שוין אויפ'ן העכסטען שפּיץ פון דער מאַכט, האָט ער, דער 50־יעהריגער מאַן חתונה געהאַט מיט דער 15־יעהריגער אַסעטינקע (אָסעטינען—אַ שבט אויפ'ן קאַווקאַז) נאַדיא אַלעלויא, די טאָכטער פון אַן'אַקטיוויסט אין די קאַווקאַזער בערג. די יונגע נאַדיאַ איז איהם געהאָרכזאַם איבערגעגעבען, ווי אַן'אַלטמאָדישע אָריענטאַלישע פרוי. סטאַלין איז אַ גוטער מאַן, אָבער אַ מזרח טיפּ.

פאַר די גאַנצע צייט פון דער סאָוויעטען־ממשלה האָט מען וועגען סטאַלינס פרוי קיין איין פּליאָטקע נישט געהערט, קיין אייניציג מאָל האָט מען קיין שום מעשה נישט דערצעהלט וועגען דער דאָזיגער „מעכטיגער פרוי פון רוסלאַנד". שטיל און בעשיידען לעבט זי הינטער די מויערען פון סטאַלינס הויף אין זיין גוט גאָרקי.

מען ווייס בלויז, אַז זי קען כמעט אינגאַנצען קיין רוסיש נישט רעדען, אַז זי פערשטעהט זיך אַבסאָלוט נישט אויף קיין פּאָליטיק, אַז זי איז זעהר יונג און אַז זי האָט געשענקט דעם 50־יעהריגען דיקטאַטאָר צוויי קינדערלעך.

סטאַלין, ווי געזאָגט, איז אַ גוטער פאַמיליען־פאָטער. די פרוי פון אַ וועלט־בעריהמטען סאָציאַליסט, וואָס האָט עטליכע טעג פערבראַכט ביי דעם דיקטאַטאָר מיט אַ בעזוך, דערצעהלט די פאָלגענדע סצענע:

סטאַלין, זיין ווייב און די פרוי פון דעם סאָציאַליסט זיצען אין דעם צימער, וואו עס געפינט זיך די קינדער־וויג מיט דעם 5־חדשים'דיגען קינד. סטאַלינס ווייב דאַרף עפּעס אַריינגעהן אין קיך. בעט זי דעם מאַן, ער זאָל דערווייל אַבזונג געבען אויפ'ן קינד. סטאַלין, וואָס האַלט כסדר אין פיפקען זיין ליולקע, גיט דערויף אַ שאָקעל מיט'ן קאָפּ און אַזוי ווי די מוטער געהט נאָר אַרויס, הויבט טאַקע אָן דאָס קינד תיכף צו וויינען. געהט צו סטאַלין צו דעם וויגעלע, טאַפּט אַרום אומבעהאָלפען דאָס קינד און בלאָזט איהם עטליכע מאָל אין פנים אַריין דעם רויך פונ'ם טאַבאַק, אַזוי אַרום האָט ער געוואָלט איינשטילען דאָס וויינענדיגע קינד, הויבט דאָך אָן, פערשטעהט זיך, דאָס קינד נאָך שטאַרקער צו וויינען. ווייס שוין סטאַלין גאָרנישט וואָס צו טון. בעהמט ער אַרויס פאָרזיכטיג דאָס קינד פון דער וויג און צום צייכען פון זיינע פאָטערליכע געפיהלען שטעקט ער איהם אַריין אין מיילעכל דעם מונדשטיק פון זיין ליולקע, צושרייט זיך שוין דאָס עופה'לע גאָר אויפ'ן גרויסען שטייגער און רייסט זיך מיט די לעצטע כוחות, איצט ווערט שוין אָבער סטאַלין [illegible] אויך אין כעס, ער וואַרפט גראָב אַריין דאָס קינד אין וויגעל און צושרייט זיך: „געזעהן אַביסעל, גאָר קיין באָלשעוויק נישט" ! — דער דאָזיגער אָוענד — דערצעהלט די דערמאָהנטע פרוי — איז שוין געווען גאָר סטאַלינען קאַליע געמאַכט. אין אַ שלעכטער שטימונג האָט ער זיך אַרומגעדרעהט ביז'ן שלאָפען געהן.

און דאָך קאָן סטאַלין אויך געדעכטיג זיין און ער פערשטעהט צו געבען זיין פאַמיליע אַלץ, וואָס ער אַליין דאַרף נישט האָבען, אָ'ער עס איז איהם אַפילו דערווידער.

זיין מוטער, אַ שביידערין, לעבט היינט אין טיפליס אינ'ם שטאטהאַלטער'ס פּאַלאַץ.

סטאַלינס דערוואַקסענער זוהן איז דורכגעפאַלען בעת די עקזאַמענס אין דער טעכנישער הויכשול אין מאָסקווע און נאָכדעם האָט ער אויך נישט אַרויסגעוויזען קיין חשק צום לערנען — האָט איהם סטאַלין אָהן איבעריגע שהיות אַוועקגעשיקט עפּעס אין אַ גרוזינישע בעסט און איהם אַפּגעוועהנט מיט די ווערטער:

— ווילסט נישט זיין קיין אינזשיניער, טאָ ווער אַ שוסטער !

אינדערהיים, אין זיין גוט גאָרקי ווידמעט סטאַלין זיין פרייע צייט דעם לעזען. ער לייענט אַ סך און מיט חשק; ער וויל איצט אויף די עלטערע יאָהרען אָנכאַפּען די בילדונג, וואָס פעהלט איהם אָבער ער לייענט אויסשליסליך פאַך־ליטעראַטור איבער סאָציאַליזם, מאַרקסיזם, עקאָנאָמישע וויסענשאַפט א. ד. גל. פאַר דער גאַנצער איבעריגער ליטעראַטור האָט ער נישט קיין שום אינטערעס. אויסלענדישע דיכטער און שריפטשטעלער קען ער ווינציג.

און ווען ער לייענט נישט אָדער ער האָט סתם אַביסעל פרייע צייט, האָט ער ליב הערען די יטענער פון דער פיאַנאָלאַ, וואָס שטעהט אין זיין צימער. צום מעהרסטען לאָזט ער שפּילען שאָפּענס טרויער־מאַרש. ער בעזוכט אויך גערן באַלעט און אָפּערע, פאַר אַלעם ווערדיס „אַאידאַ"; אָפּטמאָל מישט ער זיך פערזענליך אַריין אין די ענינים פון טעאַטער־צענזור.

פון צייט צו צייט כאַפּט אָן סטאַלינען אַ חשק צו לערנען, ער פיהלט עפּעס, אַז די יקנאַפּע קאַווקאַזיש־טעאָלאָגישע בילדונג, וואָס ער האָט אין דער יוגענד בעקומען, איז ווינציג אויף צו רעגירען מיט אַ וועלט־אימפּעריע. מיט עטליכע יאָהר צוריק האָט ער בעשלאָסען צו ולערנען נאָך ענגליש. אַ געוויסע צייט האָט ער זיך דערמיט פערנומען. און נאָכדעם האָט ער גענומען צו לערנען זיך דייטש.

קיין פערזענליכע בעציהונגען מיט פּאַרטיי־חברים האָט סטאַלין נישט. אָבער ווערט גאָר עפּעס אַ חבר געפעהרליך, פּרובט ער עפּעס אָפּטון זעלבסטשטענדיג אַ זאַך — דעמאָלט לאָזט איהם סטאַלין רופען צו זיך, ווייזט איהם אויף די אַקטען און זאָגט צו איהם: — „זעהסט, אין יאָהר 1905 האָסטו אין דעם און דעם דאָרף מיט'ן נאַטשאַלניק פו ןדער פּאָליציי ברודערשאַפט געטרונקען; היט דיך, דו קענסט דערפון האָבען אונאַנגענעהמליכקייטען"...

און דאָס העלפט ווי אַ צויבער־שפּרוך...

עסאַד בעי.

„שנים שאוחזין בליולקעלע"...

אַנשטאָט רויכערען דער ליולקע, וויל ער גאָר אויסרויכערען ס'ווייב

ביאַליסטאָק. אין דער צייט פון דער דייטשער אָקופּאַציע האָבען, ווי בעוואוסט, אַ סך ביאַליסטאָקער מיידלעך פערדינט געלד, אַ דאַנק דעם, וואָס זיי האָבען געהאַט בעקאַנטע דייטשען, דורך וועלכע זיי פלעגען בעקומען צו ביליגע פּרייזען צוקער און אַנדערע מינים סחורות.

איין „צוקער־פּושקע" אַזאַ פּר'ל. נ. האָט אין יאָהר 1916 געהאַט אַ דייטש, וועלכער האָט טאַקי געוואוינט ביי איהרע עלטערען אין אַ צימער און איז געווען אין איהר פערליבט איבער די אויערען. האָט זי דורך איהם פערדינט אַ שלל מיט געלד, צונויפגעקליבען אַ היפּשען נדן און דערביי פלעגט זי איהם צוזאָגען, אַז זי וועט מיט איהם חתונה האָבען...

אָבער אין'איין שיינעם פריהמאָרגען האָט מען איהם אַוועקגעשיקט אויפ'ן פראָנט און ער איז ווי אין וואַסער אַריין, און איהר האָט מען אָנגעהויבען רעדען לייטישע שידוכים.

פערשטייט זיך, איהר „דייטשע" רעפּוטאַציע האָט אַביסעל געשטערט, אָבער אַז ד' עלטערען האָבען געהאַט אַן'אייגענע הויז און זי — עטליכע טויזענד מאַרק במזומנים האָט זיך געפונען אַ בעלן.

אַזוי אַרום איז זי געוואָרען אַ פיינע דאַמע, אַ מאַמע פון צוויי שיינע קינדערלעך, און אַלץ איז פערגעסען געוואָרען. נאָר בלויז ווען דער מאַן פלעגט זיך מיט איהר אַביסעל צווערטלען, פלעגט ער אָנהויבען בורטשען אונטערן נאָז דעם מאָטיוו פון „דייטשלאַנד, דייטשלאַנד איבער אַלעס".

ער פלעגט טאַקע נישט מעהר ווי בורטשען, זינגען אויפ'ן קול האָט ער מורא געהאַט, ווייל זיי וואוינען צוזאַמען מיט איהרע עלטערען, דערצו האָט זי אַ פּאָר ברידער — די אמת'ע יאַטען, אַזוי אַז זיי וואָלטען עס נישט טאָלערירט...

ויהי היום, טרעפט זיך די טעג אַ מעשה:

ווען דער מאַן איז איינמאָל אין אָוענד געזעסען אַליין אין שטוב (זי איז מיט די קינדער אויף דאַטשע), עפענט זיך פּלוצלונג די טיר און ס'קומט אַריין אַן'אומבעקאַנטער, נעט־געקליידעטער דייטש, וועלכער הויבט זיך אָן נאָכפרעגען אויף דער פר'ל. נ.

דער מאַן איז געוואָרען נייגעריג, און כדי דער דייטש זאָל געבען וואָס מעהר לשון, האָט ער איהם נישט דערצעהלט, אַז דאָס איז זיין ווייב, נאָר ער האָט זיך פאָרגעשטעלט פאַר אַ סוב־לאָקאַטאָר.

דערהערט אַ סוב־לאָקאַטאָר, איז דער דייטש געוואָרען לעבעדיג: „יאַ זי זינד מיין קאַמעראַד"— ער איז אויך בעוועזען דאָ אין שטוב אַ סוב־לאָקאַטאָר און זי, פר'ל. נ. איז געוועזען זיין „שאַץ".

דערביי האָט ער וואויל־יונגעריש צוגעוואונקען

אין די רייד זענען אַריינגעקומען דער פרוי'ס ברידער. דערהערענדיג דעם ושמועס האָבען זיי אָנגעהויבען לייקענען שטיין און ביין — סאַ'ליגען די מעשה, זיי קענען איהם גאָרנישט, זיי זעהען איהם איצט צום ערשטען מאָל אויפ'ן לעבען.

איז דער יעקע אַריין אין דער ברען — וואָס הייסט עפּעס מען מאַכט איהם פאַר אַ ליגנער? אַ סימן — פאַר דער לעצטער קעסטעל צוקער, האָט איהם די שוועסטער מיט 15 יאָהר צוריק נישט דערצאָהלט קיין פינף מאַרק. איז ער איצט, בעזוכענדיג „ביאַליסטאָק", אין די אינטערעסען פון דער פירמע פאַר וועלכער ער אַרבייט, געקומען מאָהנען דעם חוב...

ביגו־לבינו איז אין שטוב געוואָרען אַ טומעל, אונטער די פענסטער האָבען זיך צונויפגעקליבען מענשען, און דער סוף איז געווען, אַז די פּאָר אַחים האָבען איהם אונטערגעקיילט די זייטען און ער איז אַוועק מיט אַ „דאָנערוועטער" אויף די ליפּען — בעגלייט מיט אַ קאָמפּאַניע ווייסע־חברה־ניקעס מיט אַ דריי־גאָרענדיגען הו־ר־אַ!

—=[][][]=—

דאָס עלעגאַנטע לאָדז
קויפט איין די גאַנצע קאָסמעטיק גאָר אין דער ערשטער רענאָמירטער
קאָנקורענץ=פּערפומעריע
פון דער פירמע
J. DRUKIER
ZAWADZKA 5, TEL. 175-92
וואָס בעזיצט צום איצטיגען זומער=סעזאָן דעם רייכסטען אויסוואַהל פון די בעסטע
פּערפומען, טואַלעט=זייפען, קרעמען, פּודערן, קעלנישע בלומען וואַסערן
בעמערקונג: ביי יעדען איינקויף ווערט צוגעגעבען אַ קופּאָן אויף ווערטפולע פּרעמיעס פאַר אַנגראָסיסטען בעדייטענדער ראַבאַט.

ר. איזראעל

(87

ליבע און טויט

סענסאַציאָנ. ערצעטישער ראָמאַן פון לאָדזער לעבען

— מיר וועלן אייך האַלטן, געענטפערט דער פּראָפעסאָר האָט כאַרט איראָניש געזאָגט, כדי צו פּאַראַליזירען די טעטיגקייט פון פּאָליציי־שעף קאָרצעלאַ, איך דערצעהל אייך דאָס, כדי איהר זאָלט דאָס וויסען און זאָלט נישט פּרובען צו בעגעהען קיין נאַרישקייטען, מיר ווילען, אַז איהר זאָלט וויסען, אַז מיר בעהמען אונטער אַ שפּיל אויף טויט און לעבען און מיר מוזען דערגעהען ביז'ן סוף, איהר וועט אַלזאָ בלייבען ביי אונז, מיר וועלען מיטטיילען קאָרצעלאָן, אַז איהר זענט אונזער געפאַנגענער און ביי יעדען פּרוב אונטערצונעהמען, וועלכע ס'איז שריט געגען אונז, וועט ער געפינען אייער טויטען קערפּער נעבען זיין אייגענער טיר.

כאַרט האָט די דאָזיגע ווערטער אַרויסגעזאָגט מיט דער גרעסטער ריקזיכטסלאָזיגקייט און האָט געוואַרט אויף אַן'ענטפער פון לעהמאַן.

לעהמאַן איז אָבער געווען איבעראַשט, אויף אַזאַ ראַפיניריטקייט, אויף אַזאַ פערשאַרפונג פון דער לאַגע האָט ער זיך נישט געריכט. ער האָט געקענט פון זיין פּראַקטיק די אַרבייט פון די פרוי'ען הענדלער און הטוהאוסט, אַז דאָס זענען די גרעסטע פערברעכער, אַז זיי רוקען אַוועק די שטערונגען וואָס זיי האָבען אויפ'ן וועג מיט אַלע מיטלען אָהן שום ריקזיכט, אָבער אויף אַזאַ ראַפינירטער געמיינהייט, האָט ער בשום אופן נישט גערעכט און זיך נ'שט געקענט פאָרשטעלען.

— גוט, האָט לעהמאַן געמוזט אַרויסשטאַמלען כדי צו ווייזען, אַז ער איז רוהיג, איך האָב אייך אויסגעהערט און גענומען אַלץ אין אַכט. אָבער געדענקען דאַרפט איהר, אַז וועגען יעדער זאַך טראַכטען שטענדיג עטליכע קעפּ און מ'קען קיינמאָל נישט [illegible] אויסטראַכטען....

— זאָלען מיר שוין נישט רעדען וועגען דעם, דאָ אין הויז זענט איהר פריי, איהר קענט זיך בעוועגען אין 3 צימערען, אָבער נישט ווייטער און זיך נישט צופיל אינטערעסירען וואָס דאָ קומט פאָר, הגם מיר וועלען זיך פאַר אייך נישט היטען.

— גוט, איך וועל זיך בעמיהען צו זיין אַ געהאָרכזאַמער געפאַנגענער, אַ גוטער אַרעסטאַנט, ווייל מיין לעבען וויל איך נישט פערלירען.

קאַפּיטעל 24

„דער שוואַרצער אָרדען"

אין דער זעלבער צייט, ווען כאַרט האָט געפיהרט דאָס דערמאָנטע בידערטרעכטיגע געשפּרעך מיט לעהמאַנען, האָט פּאָליציי־שעף קאָרצעלאַ געוואַרט מיט אונגעדולד אויף לעהמאַן, פון כאַרט האָט מען איהם שוין געהאַט מיטגעטיילט, אַז לעהמאַן איז אַראָפּגעלאָזען געוואָרען פון שיף און איז אַוועק אין שטאָט, ס'האָט געדויערט אַ האַלבע שעה אַ שעה און לעהמאַנען האָט מען נישט געזעהן, ער האָט שוין אָנגעהויבען צו ווערען אומרוהיג, געגאַנגען הין און צוריק איבער'ן צימער, געקלאַפּט מיט די פינגער איבער די פענסטער־שויבען. יעדע ווייל אַרויסגעקוקט דורכ'ן פענסטער, נאָכגעקוקט צי שטעלט זיך נישט אָפּ אַן'אויטאָ פאַר'ן פּאָליציי־בנין. פון לעהמאַנען איז קיין שפּור נישט געווען.

פּלוצלונג האָט מען קאָרצעלאָן אַריינגעבראַכט אַ בריף, אַ געוועהנליכע קאָנווערט, אָהן שום דרוק, נאָר מיט אַן'אַדרעס געשריבען אויף דער מאַשין: „צום פּאָליציי־שעף קאָרצעלאַ, זעהר דרינגענד אין אייגענע הענד".

— צום טייוועל די גאַנצע געשיכטע יעפּעלט מיר נישט, האָט קאָרצעלאַ פריין אַ ברום געטון, מיט דעם דייטש איז זיכער עפּיס געשעהען, איך האָב דאָס פאָראויסגעזעהן.

ער האָט לאַנגזאַם געעפענט דעם בריף און שנעל איבערגעלייענט ד' עטליכע שורות וואָס זענען דאָ געווען אָנגעשריבען אויף אַ שרייב־מאַשין. קאָרצעלאָ האָט אַ ציטער געגעבען אַזוי ווי אַ שלאַנג וואָלט איהם אַ ביס געגעבען

אינ'ם בריף האָט זיך בקיצור דערצעהלט, אַז לעהמאַן איז געפאַנגען גענומען געוואָרען דורך דעם „שוואַרצען אָרדען", ער געפינט זיך אין אַ זיכער אָרט, ער וועט געהאַלטען ווערען אַלס זאַקלאַדניק. דערביי ווערט פּאָליציי־שעף קאָרצעלאַ געוואָרענט, אַז ער זאָל נישט אונטערנעהמען קיין שום שריט געגען דעם אָרדען און בעזונדערס אין דעם ענין וועגען די 11 מיידלעך וואָס זענען היינט געקומען מיט דער שיף, אויב יאָ וועט לעהמאַן דער'הרג'עט ווערען, און זיין קערפּער וועט איהם אונטערגעוואָרפען ווערען.

— אַזאַ שוטה, האָט קאָרצעלאַ זיך נישט געקענט איינהאַלטען, און דאָס הייסט אַ דעטעקטיוו, איך האָב איהם עטליכע מאָל געוואָרענט.

איצט וואָס דאַרף מען טון? איך וועל מיך נישט אָפּשטעלען פאַר קיין שום זאַך, איך האָב צוגעשוואוירען נקמה דער דאָזיגער באַנדע און איך וועל מיינס אויספיהרען, איבעריגענס איז דאָס מיין פליכט, איך בין דאָך פּאָליציי־שעף. ס'איז דאך מיין זאַך צו פערנעהמען מיט דעם דאָזיגען ענין, און ווען אפילו לעהמאַן זאָלען פאַלען אַ קרבן ביי דער דאָזיגער זאַך, טאָר איך מיך אויך נישט אָפּשטעלען, טויזענדער קרבנות יאָהר איין יאָהר אויס פערשלינגט די דאָזיגע חברה און דערייבער קיין שום סענטימענטען און ווען אפילו איך זאָל דאַרפען מיין אייגען לעבען פערשפּילען, קאָרצעלאָ האָט בעשלאָסען זיך נישט צו דערשרעקען פאַר דעם דאָזיגען אַנאָנים און נאָרמאָל פיהרען די אויספאָרשונג אַזוי ווי דער אַנאָנים וואָלט גאָרנישט עקזיסטירט.

— איצט שטעלט זיך פאַר מיר אַן'אַנדער פראַגע, וואָס דאַרף מען טון מיט דעם מיידעל ריטאַ פריהלינג? האָט דער פּאָליציי־שעף אַ טראַכט געטון.

(פאָרטזעצונג קומט).

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26

היינט און וויטערע טעג!
דער גרעסטער פילם פון דער וועלט
„ATLANTIC"
אין די הויפט-ראלען:
Madeline Carroll i John Lagden

דער פילם איז געשאפען אויפ'ן גרונד פון אמת'ע פאסירונגען. די קאטאסטראפע פון ים-ריז איז א גרויסע קלאנג-פילם-רעוועלאציע און ס'איז אין איהם פערהאן די מורא פאר שרעק און טויט.

נעכסטער פראגראם:
דאס מעדעל פון מאנטפארנאס
אנהויב אין געוו. טעג 5 נאכמ. שבת, זונטאג 3 נאכמיטאג.
דער זאל ווערט מעכאניש ווענטילירט

דארפסט דיך איבערציהען
אדער האסט א גרעסערן טראנספארט
טעלעפאניר 184-70
„AUTO-TRANSPORT"

„SANATO"
כירורגיש-וועכנעריז-אנשטאלט
אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג
ד"ר מעד. ש. איינער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מעד רייטלער-סוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער
פרייז פון א געבורט
אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויפגעבויעט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאסאוו
כירורגישע אפטיילונג פון ד"ר מעד. מ. קאנטאר
עמפפאנגס-שעה'ן פון 1 ביז 2 נאכמיטאג.
אויגען-אפטיילונג פון ד"ר מעד. י. קראוש
עמפפאנגס-שעה'ן פון 11 ביז 12 נאכמיטאג.

מאנטאג האט מען מיר ארויסגע'גנב'עט
א פארטפעל
מיט א פאס
און פערשידענע דאקומענטען, וואס האבען פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט. ס'ווערט געבעטען געגען בעלוינונג אפצוברענגען צו דאנציגער, זאכאדניא 58 טעל. 201-005

א טיכטיגער
פערקויפער
קוואליפיצירט אין דעטייל געשעפט אין מאנופאקטור-בראנזשע, בעפארצוגט ביי דיוואנעס און גארדינען, בעהערשט די לאנדעס-שפראכען און מיט גוטע רעפערענצן ווערט געזוכט. אפערטען אונטער „F. L." אין אדמיניסטראציע.

א צימער און א קוך
אדער 2 צימער
מיט א בעזונדערן איינגאנג אלס סובלאקאטאר אדער אין א ניי הויז אויף חודש-געלד ווערט שוין געזוכט. אפערטען אונטער „D"

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאלאג-אקושער
זגערזשער 11
טעלעפאן 134-72
נעמט אן פון 3-4 נאכמ. און פון 7-9 אוונד.

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
רענטגען-אינסטיטוט
און ערצליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגערזשער 17, טעל. 116-33
ד"ר גאלדשטיין-פאלאס אויגען-קראנקה. פון 1-2
ד"ר וויינבערג אינערן, הערץ און לונגען פון 1-2 און פון 6-7
ד"ר יוסטמאן נערווען-קראנקה. פון 12-2
ד"ר סטופעל רענטגען פון 12-2 און 4-6
ד"ר פאפיערני פרויען- און געבורט-הילף פון $1-11\frac{1}{2}$
ד"ר קאנטאר כירורגישע קראנקה. פון 5-6
ד"ר ראקאווסקי נאז, האלז און אויערן-קר פון 10-11, 2-3 און פון 6-7
ד"ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען פון 11-12 און פון 4-5
ד"ר רוזשאנער הויט- און געשלעכטס-קר. פון 1-2
נ. ראזעס צאהן-ארצט פון 9-1
א. גראדזענטשיק צאהן-ארצט פון 3-7

צאהן-מונדהיילונג, בעלייכטונגען, קראנען, מאסטען א.א.וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א רענטגען-אינסטיטוט. — היילונג פון הויט-קראנקהייט פון קאפ (פארך) מיט רענטגען-שטראלען, פאר בעשטראלונג און דורכלייכטונג, קווארץ-לאמפען, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע
אלע מעגליכע אנאליזען.
אימפונגען נעגען שארלאך (שקארלאטין).
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג
וויזיטען אין שטאט.

מאשין-לעכער
ווערן אנגענומען אויסצונייען ביי
ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

יעדער איינציגער
האט זיך איבערצייגט, אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, גייה-מאשינען, גארדעראבען אז"וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 191-00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצט מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

„Praca"
פרויען-פאך-קורסען
ביי דער געזעלשאפט צו פערשפרייטען פאך-קענטענישען צווישען יודישע פרויען
וואולטשאנסקא 21, טעל. 167-15.
נעהמט אן איינשרייבונגען אויף פאלג. אפטיילונגען
1) דאמען-שניידעריי,
2) האנד-שטיקעריי,
3) הוטען-פוצעריי,
4) וועש-ארבייט,
5) אנדולאציע,
6) מאניקור.
דער סעקרעטאריאט איז טעטיג פון 1-9 נאכמיטאג.

שירטען
מיט פאריזער שרינדען
ווי אויך פערטיגע שיטלען
ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעארבייט
צו ביליגע פרייזען
ביי קערש, סקווערזאווא 15
לינקע אפיצינע, 1-שטער שטאק.

דיפלאמירטער
צושניידער
מענער-קאנפעקציע מיט 4 יאהר פראקטיק זוכט א פאסטען אויף לאדז און אויף דער פראווינץ. אפערטען אבצוגעבען אין „נייעם פאלקסבלאט" אונטער ליטערע „G"

פערלוירען געגאנגען
א פראטעסט אויף 75 זל. מיט דער אונטערשריפט סאלארוש, אלעקסאנדרויסקא 24, צאהלבאר דעם 7/8 אויף די זלאצעניע פעלדמאן. דער וועקסעל ווערט ערקלערט פאר אונגילטיג און ווערט געבעטען אבצוברענגען צו גרינבלאט, אלטשטאדט 10.

DR. MED.
Haltrecht
ספעצ. ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראנקה.,
נעהמט אן פון 8-10 פריה, פון 1-3 נאכמיטאג און פון 6 ביז 8.30 אוונד.
זונטאג פון 9 ביז 12 מיטאג.
פיעטריקאווער 10
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערווען-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט לאסמעטיק.
-- טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונד. --
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

זיכערע הילף און א רפואה
אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א קאסטער-קאפ און עס פאלט אריין אין דעם בוים און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל גוטע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מייגע בע-האנדלונג און פון דעמש'ן פראפעסאר

דאקטאר בראכ-רעטונג בעזונדער זיכער דעם שווערסטן און געפעהרליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס לעמונגען מיט הייל-גארטעמען און אפאראטען פאר פערקרומטע פוס און פלאטש-פוס ספעציעלע אינלאגען אין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
עמפפאנגט פון 9 ביז 1 מיטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונד.
ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.
בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג, דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזי-טעטס-פראפעסארען: פריפ. ד"ר בראנטש, פראפ. דר. י. מא-רישלער, פראפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן טרוזכערטע פון דער קראנקען-קאסע,
דאנקזאגונג.
דערמיט דריק איך אויס דעם בעסטען דאנק דעם הערן ד"ר. י. ראפאפארט. ספעצ. פאר ברוך, וועלכער נעמט אן אין לאדז, וואולטשאנסקא 10 טעל 177-22 פראנט פארט פאר זיין גלענצענדע ערפאלגען מיר א גומע-נעם הייל-באנדאזש לויט זיין מעטאדע האב געליטען אויף ברוך 20 יאהר און א דאנק איהם בין איך היינט געראטעוועט אזוי, אז כ'קען איהם יעדען אנציגען המס עמפפעהלען.
Dr. BERGHOF Arzt.

Dr. med. **NIEWIAŻSKI**
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9-1 פארמ.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. M. Lerner
קינדער-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
זאכאדניא 64, טעל. 113-09
נעהמט אן פון 3-5 נאכמיטאג. 4279

DR. MED.
L. Pikielny
אוראלאג
ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און אורין-קראנקה.
NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעהמט אן פון 4-7 אוונד.

Dr. MED.
H. LUBICZ
ספ. פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 13-142
עמפפאנגס-שעה'ן 8-10, 12-2, און 5-8, זונטאג און יו"ט 9-1, פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל.

Dr. med.
J. LUBICZ
כירורג-ארטאפעד
פאלודניאווא 9, טעל. 183-17
צוריקגעקעהרט
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
אייגענע פראצאווניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען ווי: הקלארקעס אויף פלאטספיסען, קינסטליכע הענד און פיס, גארסעטען א. ז. וו.
נעמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמיטאג.

ד"ר ראבינזאן
פאדעמביע
גראנד-פענסיאנאט
נעהמט אן א גאנצען טאג.

Dr. med. G. GERSZTAJN
ספעציאל-ארצט פאר אויגען-קראנקהייט
צוריקגעקעהרט
טראגוטא 12, טעל. 175-10.
נעהמט אן פון 11-1 און פון 7-8 אוו. 4157

Dr. Z. Rakowski
פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען
9 קאנסטאנטינער 9 טעלעפאן 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 — 11 און פון 5—7

8-ונג, לעטניקעס!

אנשטאט זיך בארגען א בעט אויף אפגוי-געלד
פערזעהט אייך בעסער פאר'ן זעלבען געלד
מיט אן עכט פאטענטירט בעט מיט א מאטראץ
Palma-Patent
וואס איז אלעמען בעקאנט מיט זיין פראקטישקייט, דויערהאפטיגקייט און עסטעטישקייט מיט א גאראנטיע אויף 3 יאהר.
אויף לאגער שטעהט א גרויסער אויסוואהל לעזשאקעס, פעלד-בעטלעך, פעלד-בענקלעך — ווי אויך —
מאטראצעס
גאבעטע, שאטקאווע און קאנאדיסקע קאזעקעס, טאפטשאנעס, מעטער-מאסען
רעיעלע בעהאנדלונג! פאבריקס-פרייזען זעמטליכע רעפעראטורען
הורט לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 131-85 דעטייל

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אטראגען א היים; אויף דער פראווינץ 6—8 זל. א חודש אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך די אדמיניסטראציע איז אפען ביי טאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ —60 „ „ „ „ 4 „
נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ —18 „ „ „ „ 8 „
פאר א מילימעטער-שורה; ליסטער דער שטעט 50 פראצ. טייערע. אויסל. 100 פראצ. טייערע. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 86.